

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Julia Heinonen & Sanni Katila

SOSIAALIPEDAGOGISEN HEVOSTOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Sosiaali- ja terveysala
2019

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Julia Heinonen & Sanni Katila
Opinnäytetyön nimi	Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuus
Vuosi	2019
Kieli	Suomi
Sivumäärä	74 + 4 liitettä
Ohjaaja	Ahti Nyman

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Hevostoiminta Laukin asiakastytyväisyyttä sekä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta. Tutkimuksessa asiakastytyväisyyttä ja toiminnan vaikuttavuutta selvitettiin kolmelta ryhmältä: asiakkaalta, heidän huoltajiltaan sekä asiakkaan toimintaan lähettäneeltä yhteistyötaholta. Opinnäytetyö tarjoaa tärkeää tietoa Hevostoiminta Laukille hevostoimintatyön kehittämiseen, asiakastytyväisyyden lisäämiseen sekä toiminnan vaikuttavuuden parantamiseen. Tutkimustuloksia voi hyödyntää myös muissa vastaavissa erityksissä, jossa tarjotaan sosiaalipedagogisen hevostoiminnan palveluja.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys koostuu kuntoutuksesta, sosiaalisesta kuntoutuksesta, sosiaalipedagogiikasta, sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta sekä vaikuttavuudesta. Tutkimus toteutettiin kyselynä, jossa oli sekä kvantitatiivisia sekä kvalitatiivisia kysymyksiä. Kyselyitä oli kolme erilaista, jokaiselle vastaajaryhmälle suunnattu, mutta kuitenkin sisällöltään pääosin sama. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä ja teemoittelulla.

Opinnäytetyössä selvisi, että asiakkaat, huoltajat sekä yhteistyötahot kokevat hevostoiminnan pääosin hyväksi kuntoutusmuodoksi. Asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä palveluntarjoajan toimintaan vastausten perusteella, sillä yhdestäkään vastauksesta ei tullut esille toiminnasta epämiellyttäviä asioita. Tutkimustuloksista ei noussut minkään vastaajaryhmän kohdalla esiin vakavaa tyytymättömyyttä tai hälyttäviä puutteita liittyen Hevostoiminta Laukin toimintaan. Vastausten perusteella voidaan päätellä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan olevan vaikuttavuudeltaan hyvää. Tutkimustulokset kertovat, että asiakkaiden itsensä mukaan hevostoiminnalla on positiivinen vaikutus varsinkin mielialaan sekä itsetuntoon liittyviin asioihin, myös huoltajien vastaukset tukevat nuorien mielipidettä toiminnan positiivisista vaikutuksista.

ABSTRACT

Author	Julia Heinonen & Sanni Katila
Title	The Effect of Social-Pedagogical Horse Activity
Year	2019
Language	Finnish
Pages	74 + 4 Appendices
Name of Supervisor	Ahti Nyman

The purpose of this bachelor's thesis was to study the client satisfaction in Horse Activity Laukki and the effect of social-pedagogical horse activity. The target group included 3 groups: the clients, the guardians and the cooperation partner that sent the client to the activity. The bachelor's thesis provides important information for horse activity place Laukki about the development of horse activities, increasing client satisfaction and improving the effect of the horse activity. The research results can also be utilized in other similar companies offering same kind of services.

The theoretical framework of the study consists of rehabilitation, social rehabilitation, social pedagogy, social pedagogical horse activities and effect. The research was conducted as a questionnaire with both quantitative and qualitative questions. There were three different inquiries, directed at each respondent group, but essentially the same. The material was analyzed by material-based content analysis and by theme.

The survey revealed that clients, their guardians and the cooperation partners feel that horse activities are mostly a good form of rehabilitation. The clients are mostly satisfied with the service provider based on the responses, as none of the responses came up with unpleasant things about the activities. Based on the answers, it can be concluded that the effect of social-pedagogical horse activity is significant. The research results show that, according to the clients themselves, horse activity has a positive impact on issues related to mood and self-esteem, including the responses of the guardians to the positive impact of the activity.

Keywords Social rehabilitation, socialpedagogy, socialpedagogical horse activity, effect

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	10
2	KUNTOUTUS	11
	2.1 Kuntoutustarpeen syntyminen	11
	2.2 Kuntoutuksen lähtökohdat	11
	2.2.1 Asiakirjat kuntoutumisessa	13
	2.3 Kuntoutuksen muodot.....	14
	2.4 Sosiaalisen kuntoutuksen historiaa	15
	2.4.1 Sosiaalinen kuntoutus	16
	2.5 Luonto ja eläimet kuntoutuksen tukena	17
	2.6 Motivaatio kuntoutuksessa	17
	2.7 Mittareita kuntoutukseen	18
3	SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTA.....	19
	3.1 Sosiaalipedagogiikka sosiaalipedagogisen hevostoiminnan perustana ...	19
	3.1.1 Sosiaalipedagogiikka käytännön työssä.....	20
	3.1.2 Sosiaalipedagogiikka nuorisotyössä	21
	3.2 Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tarkoitus ja hevosen merkitys toiminnassa.....	22
	3.3 Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan asiakasryhmä	24
	3.3.1 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja osallisuus	24
	3.4 Hevostoiminta Laukki	25
	3.4.1 Tavoitteet sekä niiden laatiminen Hevostoiminta Laukin toiminnassa	26
	3.4.2 Kohderyhmä ja sen keskeisimmät haasteet.....	26
	3.4.3 Hevostoiminta Laukin toimintaa määrittelevät lait.....	27
	3.4.4 Asiakaskäynnin kulku Hevostoiminta Laukissa	28
	3.4.5 Hevostoiminta Laukki Green Care-toiminnassa	29
	3.5 Vaikuttavuus	30

3.5.1	Eläinavusteisen kuntoutuksen vaikuttavuus	31
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	32
4.1	Aikaisemmat tutkimukset	32
4.2	Aineistonkeruu.....	33
4.3	Aineiston analysointi	33
4.4	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	34
5	TULOKSET	36
5.1.1	Asiakkaiden ajatukset hevostoiminnasta	36
5.1.2	Turvallisuuden kokeminen.....	37
5.1.3	Hevostoiminnan vaikutukset.....	38
5.1.4	Asiakkaiden omien vahvuuksien tunnistaminen.....	39
5.1.5	Itseluottamuksen kehittyminen	40
5.1.6	Rentoutumistaitojen kehittyminen	41
5.1.7	Tallitaitojen hyödyntäminen arjessa	41
5.1.8	Hevostoiminnan hyödyt asiakkaiden hyvinvointiin.....	43
5.1.9	Asiakkaiden esiin tuomat kehitysideat ja toiveet hevostoiminnasta jatkossa	44
5.2	Huoltajien vastaukset.....	46
5.2.1	Huoltajien ajatukset hevostoiminnasta	46
5.2.2	Huoltajien ajatuksia hevostoiminnasta siellä käymisen jälkeen ..	48
5.2.3	Hevostoiminnalle asetetut tavoitteet huoltajien näkökulmasta....	49
5.2.4	Hevostoiminnan vaikutukset.....	50
5.2.5	Hevostoiminnan vaikutukset lasten ja nuorten omien vahvuuksien tunnistamiseen	51
5.2.6	Huoltajien näkemys lasten rentoutumistaitojen kehityksestä	53
5.2.7	Hevostoiminnan vaikutus lapsen sosiaalisiin taitoihin	54
5.2.8	Hevostoiminnan vaikutukset lasten yleiseen hyvinvointiin.....	56
5.3	Yhteistyötahojen vastaukset	58
5.3.1	Ajatus asiakkaan ohjaamisesta palvelun piiriin	58
5.3.2	Toiminnalle asetetut tavoitteet yhteistyötahon näkökulmasta	59
5.3.3	Yhteistyötahojen odotukset hevostoiminnan vaikuttavuudesta...60	
5.3.4	Yhteistyön toimivuus Hevostoiminta Laukin kanssa	61

5.3.5	Yhteistyötahojen esiin tuomat kehitysideat	63
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	66
7	POHDINTA	69
	LÄHTEET.....	72

LIITTEET

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Kuntoutusprosessi	13
Kuvio2. Turvallisuuden kokeminen hevostoiminnassa	38
Kuvio 3. Mieliala tallipäivänä verrattuna muihin päiviin	39
Kuvio 4. Omien vahvuuksien tunnistaminen hevostoiminnassa	39
Kuvio 5. Itseluottamuksen kehittyminen hevostoiminnassa	40
Kuvio 6. Rentoutumistaitojen kehittyminen hevostoiminnassa	41
Kuvio 7. Tallilla opittujen taitojen hyödyntäminen talliympäristön ulkopuolella	42
Kuvio 8. Hevostoiminnan vaikutukset asiakkaiden kokemana	43
Kuvio 9. Asiakkaiden toiveet ja kehitysideat	45
Kuvio 10. Hevostoiminnalle asetettujen tavoitteiden täytyminen huoltajien näkökulmasta	50
Kuvio 11. Lapsen mieliala tallipäivinä huoltajien näkökulmasta	51
Kuvio 12. Lapsen vahvuuksien tunnistaminen huoltajan näkökulmasta	52
Kuvio 13. Lapsen itseluottamuksen kehittyminen hevostoiminnassa huoltajien näkökulmasta	53
Kuvio 14. Lapsen rentoutumistaitojen kehittyminen hevostoiminnassa huoltajien näkökulmasta	54
Kuvio 15. Hevostoiminnan vaikutus lapsen sosiaalisiin taitoihin huoltajien näkökulmasta	55
Kuvio 16. Hevostoiminnan vaikutukset huoltajien kokemana	55
Kuvio 17. Yhteistyön toimivuus	61

	8
Kuvio 18. Asiainnin helppous	62
Kuvio 19. Riittävä tiedonsaanti	62
Kuvio 20. Raportoinnin laadukkuus	64
Kuvio 21. Yhteistyötahojen kehitysideat	65

LIITELUETTELO

LIITE 1. Saatekirje vanhemmille

LIITE 2. Asiakkaiden kysymykset

LIITE 3. Vanhempien kysymykset

LIITE 4. Yhteistyötahojen kysymykset

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö käsittelee sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta Hevostoiminta Laukin asiakkaisiin. Hevostoiminta Laukki on itse esittänyt toiveen ja tarpeen tämänkaltaiselle tutkimukselle ja omien hevostaustojemme kautta kiinnostuimme aiheesta. Meillä molemmilla on myös kiinnostusta harjoittaa sosiaalipedagogista hevostoimintaa tulevaisuudessa työelämässä.

Olemme tietoisia, että eläimet vaikuttavat ihmisten hyvinvointiin ja olemme päässeet omissa työ- ja harjoittelupaikoissamme näkemään esimerkiksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan positiivisia vaikutuksia asiakkaan hyvinvointiin. Olemme saaneet paljon tietoa siitä, miten hevosen merkitys hyvinvoinnin vahvistajana erityisesti lastensuojelutyössä on valtava.

Alun perin opinnäytetyömme ajatuksena oli toteuttaa asiakastytyväisyyskysely Hevostoiminta Laukin asiakkaille. Saimme kuitenkin tietää, että Hevostoiminta Laukilla on myös tarve saada tietoa toiminnan vaikuttavuudesta asiakkaisiin. Itse koemme, että on tärkeää tutkia asiakastytyväisyyden lisäksi nimenomaan myös sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on yksi sosiaalisen kuntoutuksen menetelmä ja vaikuttavuudesta Hevostoiminta Laukissa ei tiedetä kovin paljoa.

Tutkimuksen kohteena oli Hevostoiminta Laukki ja heidän asiakkaansa. Opinnäytetyötä tehtiin Hevostoiminta Laukin tarpeesta lähtien ja yritys oli valinnut asiakkaat jo valmiiksi. Olimme tyytyväisiä asiakasryhmään, sillä Hevostoiminta Laukin asiakkaat ovat lapsia ja nuoria, jotka ovat lastensuojelun asiakkaita ja lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaita. Hevostoiminta Laukin asiakkaat ovat pääsääntöisesti 8-18 vuotiaita.

2 KUNTOUTUS

Kuntoutus käsitteenä on tullut Suomeen 1940-luvun lopulla. Kuntoutuksen tavoitteena on edistää jollain tavalla vajaatoimintakykyisen ihmisen itsenäistä selviytymistä, toimintakykyä, hyvinvointia, työllistymistä sekä osallistumismahdollisuuksia. (STM 2019.)

2.1 Kuntoutustarpeen syntyminen

Henkilön kuntoutumistarpeen arvioinnissa lähtökohtana on hänen oma kokemuksensa siitä, etteivät voimavarat riitä arkielämässä itsenäiseen selviytymiseen. Usein kuntoutustarpeen synnyttää konkreettinen ongelma, kuten vammautuminen, työuupumus, läheisen menetys tai pitkäaikaissairaus. Toisaalta toimintakyky voi heiketä vähitellen esimerkiksi mielenterveysongelman seurauksena. Kuntoutumistarpeet ovat aina yksilöllisiä henkilön iästä ja elämäntilanteesta riippuen. Syntymästään asti sairaana olleen lapsen on opeteltava uusia taitoja, joiden avulla hän pystyisi elämään itsenäisemmin, kun taas vanhuksen kuntoutumistarve voi liittyä jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitämiseen ja parantamiseen. Kuntoutustarve koskee myös yksilön lisäksi yhteisöä ja yhteiskuntaa, sillä yhteiskunnan kannalta kansalaisten hyvinvointi ja työkykyisyys ovat avainasemassa tulevaisuuden kannalta (Kähäri-Wiik, Niemi & Rantanen, 2007, 16-17.)

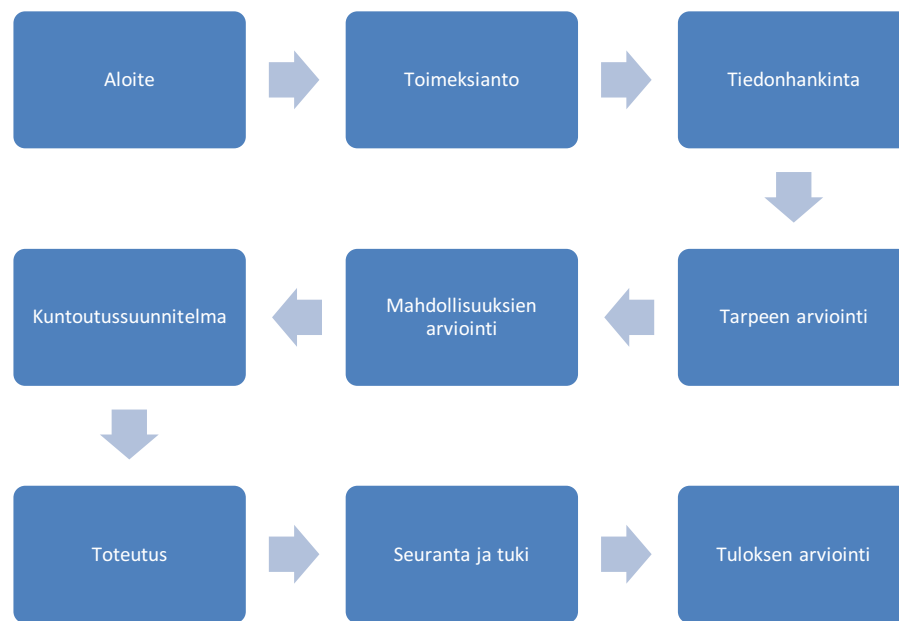
2.2 Kuntoutuksen lähtökohdat

Kuntoutustyössä lähtökohtana on ihmisarvo. Työssä joudutaan puuttumaan jossain määrin asiakkaiden yksityisyyteen sekä itsemääräämisoikeuteen. Useat päätökset tehdään asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa, mutta joskus päätöksiä voi joutua tekemään asiakkaan puolesta tai hänen tahtonsa vastaisesti. Kuntouttajan ihmiskäsitys vaikuttaa ratkaisevasti hänen kohtaamiseensa asiakkaan kanssa, mitä asioita hän pitää tärkeänä ja mihin hän kiinnittää huomionsa. Monesta syystä holistinen eli kokonaisvaltainen ihmiskäsitys olisi paras lähtökohta työlle. Pehmeällä holhoamisella eli tukemalla, neuvomalla ja kannustamalla kuntouttaja tukee asiakkaan itse-

näistä suoriutumista arkielämässä, sillä päätöksenteko ja vastuu erilaisista valinnoista jää aina kuntoutujalle itselleen. (Kettunen, Kähäri-Wiik, Vuori-Kemilä & Ihalainen 2017, 36-39)

Kuntoutuksessa hyvän laadun kriteereinä pidetään asiakkaan tarpeisiin vastaamista, asiakkaan kuulemistä ja hänen huomiointiaan. Asiakkaiden luottamuksen voittaminen ja itseluottamuksen kasvattaminen ovat sosiaalisen kuntoutuksen kehittämistyössä keskeiset haasteet (Rostila 2001, 58). Itse kuntouttajien yhtenä haasteena nähdään kyky rohkaista asiakkaiden lisäksi perhettä aktiiviseen osallisuuteen, on kyettävä tekemään yhteistyötä lähiverkoston kanssa, varsinkin kun kyseessä on lapsi tai nuori. Koko perheen terveys ja kokonaisvaltainen hyvinvointi rakentuvat yksittäisten perheenjäsenten jaksamisesta ja perheen kyvystä ratkaista uusia haasteita. Aikuisten kuntoutuksessa pyritään yleensä palauttamaan jokin tietty tila, kun taas lasten kuntoutuksessa voidaan pyrkiä rakentamaan kokonaan uusi taito tai sosiaalinen kyky. Reflektiivisyys ja dialogisuus ovat avainasemassa, kun asetetaan kuntoutukselle raamit. Kuntoutuksessa keskeisintä on perusturvallisuuden sekä hyvinvoinnin takaaminen. Kuntoutusprosessia ohjaavat vanhempien ja kuntouttajan arvot, periaatteet ja ihmiskäsitys. Lastensuojelullisessa kuntoutuksessa on yhdistettävä tuki ja kontrolli. Lapsen tarpeet ja vallitsevaan tilanteeseen perehtyminen näkyvät lapsilähtöisenä työskentelytapana. Lastensuojelutarve ei saa koskaan toimia ”diagnoosina”, jonka kautta asiakasta kuntoutetaan, vaan hänet tulee kohdata yksilöllisesti ongelmineen ja voimavaroineen. (Mahkonen 2003,44-47.)

Kettunen ym. (2017, 22-24) mukaan, kuntoutuksen tukemisen pyrkimyksenä on edistää, ylläpitää ja vahvistaa kuntoutujan omatoimisuutta ja itsenäistä suoriutumista arkielämässä. Yleisinä tavoitteina voidaan nähdä kuntoutujan elämänhallinnan ja työ- sekä toimintakyvyn edistäminen, niin että hän voi olla tyytyväinen elämänsä laatuun. Kuntoutumista edistävä työote pyrkii auttamaan kuntoutujaa tunnistamaan, hyödyntämään ja lisäämään omia sekä ympäristönsä voimavaroja. Tavoitteena on asiakkaan riippumattomuuden tukeminen ja kokonaisvaltainen voimaantuminen. (ks. Kuvio 1)

Kuvio 1. Kuntoutusprosessi

Peda netin (2019) mukaan, kuntoutusta voidaan tarkastella prosessina, jossa palvelut ja toimenpiteet voivat seurata toisiaan tai toimia samanaikaisesti. Prosessin tulee alkaa jostakin ja päättyä johonkin, mahdollisuutena kuitenkin keskeytykseen. Kuntoutusprosessissa voidaan myös kuvata kuntoutujan elinympäristöä tai sosiaalisia verkostoja. Prosessissa kuntoutuja on aina aktiivisena toimijana ja prosessin tavoitteena on saada kuntoutujassa aikaan looginen kuntoutusprosessi, jossa on selkeä tavoite.

2.2.1 Asiakirjat kuntoutumisessa

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista säädetään lain mukaan, että sosiaalihuoltoa toteutettaessa on asiakkaalle laadittava hoito-, palvelu-, kuntoutus- tai muu vastaavanlainen suunnitelma, ellei kyseessä ole tilapäinen ohjaus tai neuvonta. (L 22.9.2000/812.)

Kuntoutuksen tukena tulee olla lakisääteinen asiakirja, kuntoutussuunnitelma, joka laaditaan vähintään yhdeksi vuodeksi. Kettusen ym. (2017, 26) mukaan, kuntoutus-

suunnitelman tulee olla elävä asiakaskirja, jossa määritellään kuntoutujan tarvitsema kuntoutus, lisäksi siihen tulee liittää seurantasuunnitelma. Suunnitelman tavoitteiden ja toteutuksen jatkuva arviointi varmistaa, että kuntoutuksen tapaa ja tavoitteita voidaan muuttaa palautteen perusteella. Kuntoutujan voimavarat, tarpeet ja toimintakyky tulee selvittää kokonaisvaltaisesti, jotta kuntoutujaa ymmärretään hänen omassa toimintaympäristössään.

2.3 Kuntoutuksen muodot

Kuntoutus jaetaan perinteisesti neljään eri osa-alueeseen joita ovat lääkinnällinen kuntoutus, josta puhutaan nykyisin myös toimintakyky kuntoutuksena, ammatillinen kuntoutus, kasvatuksellinen kuntoutus sekä sosiaalinen kuntoutus. Kuntoutuksen eri osa-alueilla on joitakin samoja tavoitteita, keinoja tai palveluita, joten usein kuntoutuksessa voi yhdistyä useampi osa-alueista. (Terveyskylä 2019.)

Kähäri-Wiik ym. (2007, 37) mukaan, lääkinnällisellä kuntoutuksella tarkoitetaan yleisesti kuntoutusta terveydenhuollossa. Lääkinnälliseen- tai toimintakyky kuntoutukseen kuuluvat kuntoutusohjaus, sopeutumisvalmennus, neuvonta ja ohjaus, apuvälinepalvelut, kuntoutusjaksot, erilaiset terapiat kuten toimintaterapia tai psykoterapia, työkokeilu, -arviointi sekä kuntoutustutkimukset.

Kähäri-Wiik ym. (2007, 63) toteavat, että ammatillisesta kuntoutuksesta puhutaan, kun kuntoutumismuotona on työhön liittyvä opiskelu, työharjoittelu tai työ. Kyseisillä kuntoutusmenetelmillä pyritään ylläpitämään ja parantamaan kuntoutujan työkykyä tai edistämään työ mahdollisuuksia. Ammatillisen kuntoutuksen eri muotoja ovat esimerkiksi neuvonta, työergonomia, työnohjaus, työkokeilut, työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus (TYK) sekä ammattiin johtavat koulutukset.

Kasvatuksellinen kuntoutus liittyy erityisesti lasten ja nuorten kuntoutukseen, siinä pyritään tietoisesti luomaan suotuisa oppimis- ja kehitysympäristö kuntoutujalle. Erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret sekä heidän perheensä käyttävät useimmiten kyseistä kuntoutusmuotoa. Kehitysvammaisen tai vajaakuntoisen henkilön koulutuksen tai päivähoiton järjestäminen kuuluvat kasvatuksellisiin kuntoutuspalveluihin. (Kähäri-Wiik ym. 2007, 67.) Kasvatuksellinen kuntoutus tarkoittaa

kaikenlaista oppimista ja siihen liittyvää toimintaa, jolla pyritään edistämään henkilön toimintakykyä.

Sosiaalinen kuntoutus on osittain sosiaalihuollon tehtävä, mutta siihen lukeutuvat myös vammaispalvelulain, lastensuojelulain, kehitysvammalain sekä päihdehuoltolain alaiset palvelut. Kuntoutujan toimintakyvyn heikentyminen voi näkyä esimerkiksi sosiaalisissa suhteissa, asumisessa, työssä, tiedonsaannissa tai vaikka vapaa-ajalla. Sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi kuntoutuja voi saada monia eri sosiaalihuollon palveluita yhtä aikaa. (Kähäri-Wiik ym. 2007, 59)

2.4 Sosiaalisen kuntoutuksen historiaa

Sosiaalisella kuntoutuksella on Suomessa reilun viiden vuosikymmenen ajalta monimuotoinen historia, jonka aikana ovat muovautuneet sekä sosiaalisen kuntoutuksen käsite ja sisältö. Käsitettä on yritetty määritellä monilla eri tavoilla ja sen olemassaolon tarpeellisuutta on myös kyseenalaistettu. 1950- ja 1960-lukujen käänteessä termi sosiaalinen kuntouttaminen tuli sosiaalinen rehabilitaatio -käsitteen tilalle. Tällöin vakiintui suomen kielen sana kuntouttaminen ja rehabilitaatio sai väistyä. 1970-luvulla puheet sosiaalisesta kuntoutuksesta alkoivat yleistyä ja silloin se sai paikkansa suomalaisessa kuntoutusjärjestelmässä. Sosiaalisen kuntoutuksen käsite laajentui, kun kasvoi ymmärrys siitä, että pelkkä työhön kuntouttaminen ei olisi riittävää. 1980-luvulla käsitteen tarpeellisuutta kyseenalaistettiin uudelleen, koska se ei ollut kehittynyt kaikkien odotusten mukaisesti. 1980 –luvulla ei ollut tarkkaa karsintaa sosiaalisen kuntoutuksen piiriin pääsystä, vaan palveluja saadakseen asiakkaan oli osoitettava hyötyvänsä sosiaalisesta kuntoutuksesta. 1990- ja 2000-luvulla käsitettä ei sosiaalisesta kuntoutuksesta yritetty enää yksilöidä sen enempää, vaan pääasiana oli määrittää sitä käytännön kautta. Ei puhuttu enää käsitteestä, vaan käytännön toiminnasta. Sosiaalisen kuntoutuksen kontekstit laajenivat valtavasti ja myös kohderyhmät sekä menetelmät muuttuivat monimuotoisemmiksi. (Haimi & Kahilainen 2012.)

2.4.1 Sosiaalinen kuntoutus

Kaikista kuntoutuksen osa-alueista sosiaalinen kuntoutus on kaikista vaikeimmin rajattavissa. Sosiaalisen kuntoutuksen määritelmäksi sopii se, että kuntoutus on sosiaalista silloin, kun kuntoutus ei ole lääkinnällistä, kasvatuksellista tai ammatillista. Sosiaaliseen kuntoutukseen voidaan lukea mukaan ne toimenpiteet, joiden tavoitteena on tukea asiakasta vapaa-ajan toiminnoissa, sosiaalisissa suhteissa, asumisessa, työssä käymisessä tai vaikka opiskelussa. Sosiaalisen kuntoutuksen kirjo on siis laaja: siihen kuuluu paljon monenlaisia palveluja eri kuntoutuksen osajärjestelmistä. Sosiaalisen kuntoutuksen pyrkimyksenä on yleisimmin edistää kuntoutujan toimintakykyä ja poistaa toimintakyvyn heikkenemisen vuoksi aiheutuvia esteitä ja haittoja. (Kettunen ym. 2017, 207-208)

Sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluvaksi on THL:n (2017) mukaan lueteltu muun muassa asiakkaiden tarpeista lähtevää moniammatilliseksi työksi, vaikeisiin elämäntilanteisiin paneutumista asiakkaan edun mukaisesti, arjen ja elämäntilanteiden parantamiseksi, sosiaalisten suhteiden ja tilanteiden tukemiseksi sosiaaliohjaukseksi sekä neuvonta- ja ohjauspalveluiksi. THL kuvailee sosiaalista kuntoutusta myös esimerkiksi yksilölliseksi tueksi, ryhmätoiminnaksi, vertaustueksi, aktiivoinnin toimiksi, arkiliikunnan lisääjäksi, harrastustoiminnaksi, neuvonnaksi ja suunnitteluksi.

Sosiaalinen kuntoutus on yksi vuonna 2015 voimaan astuneen sosiaalihuoltolain palveluista. Lain mukaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettua tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, osallisuuden edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisyksi edistämiseksi kutsutaan sosiaaliseksi kuntoutukseksi. Sosiaalinen kuntoutus on omana osana kuntoutusjärjestelmää, jossa keskeisenä toteuttajana on sosiaalitoimi ja eri yhteistyötahoina koulu, työvoimatoimi ja terveydenhuolto. (Kuntoutusportti 2016.) Kuntoutuksessa lähtökohtana on kuntoutujan elämäntilanne: hänen roolinsa, tarpeensa ja voimavaransa. Kuntoutumisessa on kyse ihmisen toimintamahdollisuuksien lisäämisestä ja niiden luomisesta. Ihanteena on löytää tasapaino kuntoutujan psykososiaalisten ja fyysisten ominaisuuksien sekä toimintaympäristön välille. (Kettunen ym. 2017, 16.)

2.5 Luonto ja eläimet kuntoutuksen tukena

Ihmisen ja eläimen suhde on ikivanha, sillä ihminen on asunut ja työskennellyt eläinten kanssa historian alusta alkaen. Ihmisen ja eläimen kohtaamisen vaikutukset voivat antaa paljon mielihyvää sekä iloa, kohtaamisen vaikutukset ovat syvällisiä ja monitasoisia ja ne vaikuttavat ihmisen koko hyvinvointiin. (Ikäheimo 2013, 5-6) Boris Levinsonin kirjoittama ”pet-oriented child psychotherapy” (1969) on ollut tärkeänä pohjana eläinavusteiselle kuntoutukselle. Hän kuvaa kirjassaan lemmikkieläinten vaikutusta lasten psyykkisten häiriöiden hoidossa. Laukkanen (2013, 22) toteaa, että nisäkkäiden läheisyyden on osoitettu vaikuttavan positiivisesti ihmisen aivokemiaan ja sitä kautta kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Eläinten merkitys kuntoutuksessa korostuu varsinkin, jos ihmissuhteisiin liittyy traumaattisia kokemuksia tai ne ovat puutteellisia. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta lukeutuu sosiaaliseen kuntoutukseen (Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry 2015 b).

2.6 Motivaatio kuntoutuksessa

Huhta (2019) kertoo, että asiakkaat ovat yleensä motivoituneita hevostoimintaan. Leinon (2011, 99-100) mukaan motivaatio käsitteenä on merkitykseltään moninainen kuntoutuksen yhteydessä, sen puutteesta ei tulisi puhua yksilöllisellä tasolla, sillä se leimaa kuntoutujaa. Ongelma ei välttämättä ole itse kuntoutujassa, vaan kuntoutuksen tavoitteet tai sen eteneminen voivat olla ulkopuolelta määriteltyjä, eivätkä kuntoutujan omia. Turvallisuuden tunne ja heikkouden salliminen kannattelevat kuntoutujaa alku metreiltä lähtien. Kuntoutuja näkee tavoitteensa ja ongelmansa eri tavalla, kuin kuntouttaja ja kyseiset näkemyserot voivat aiheuttaa kuntoutujan elämään turvattomuutta. Kuntoutujan motivaatio eli kuntoutumishalu edellyttää, että hän kokee tavoitteena olevat muutokset saavutettaviksi ja realistisiksi, lisäksi hänellä tulee olla tarpeeksi luottamusta omaan kykyihinsä. Motivaation kannalta on tärkeä asettaa tavoitteet riittävän pieniksi, jotta kuntoutuja voi kokea onnistumisen tunnetta lähitavoitteen saavutettuaan. Tämä taas lisää motivaatiota. Kuntoutujan motivaation kannalta olisi erittäin tärkeää, että hän voisi hyödyntää omia voimavarojaan mahdollisimman aktiivisesti, vaikka ne olisivat vähäisiä. (Kettunen ym. 2017, 33.)

2.7 Mittareita kuntoutukseen

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta Hevostoiminta Laukissa pyritään arvioimaan vähintään hevostoimintajakson lopussa, mutta tarvittaessa jo jakson aikana. Vaikuttavuuden mittarina käytetään esimerkiksi asiakastyytyväisyyslomaketta, jossa kysytään muun muassa tavoitteiden täyttymistä. (Huhta 2019)

Kuntoutusta, hoitoa ja niiden suunnittelua varten on kehitetty toimintakykyä kuvaavia mittareita. Mittareiden avulla voidaan arvioida yleistä toimintakykyä ja päivittäistä selviytymistä sekä fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä. Ihmisen toimintakyvyn tarkka mittaaminen on vaikeaa itsessään, samalla on arvioitava mittareiden reliabiteettia ja validiutta. Mittaamisen avulla pyritään toteamaan kuntoutujan lähtötilanne, johon uusia tuloksia verrataan kuntoutumisen myötä. Havainnoimalla, keskustelemalla sekä haastatteleamalla saadaan kuitenkin paras tieto kuntoutujan toimintakyvystä sekä hänen kuntoutumistarpeistaan (Kettunen ym. 2017, 19-20).

3 SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTA

Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa toteutetaan hevosen kanssa osallistavaa, kokonaisvaltaista ja yhteisöllistä toimintaa. Oman hyvinvoinnin kannalta tärkeitä asioita voidaan korostaa hevosen avulla. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tärkeitä osa-alueita ovat vuorovaikutus, osallisuus, vastuunkanto, yhteistoiminta sekä kokemukset ja niiden jakaminen. (Salovuori 2014, 66.)

3.1 Sosiaalipedagogiikka sosiaalipedagogisen hevostoiminnan perustana

Sosiaalipedagogiikka on kiinnostunut yhteiskunnan ja ihmisen välisestä suhteesta. Lisäksi sosiaalipedagogiikassa keskeistä on sosiaalisten ongelmien näkeminen ihmisen ja yhteisön suhteeseen sekä näiden suhteen muuttumiseen liittyvinä konflikteina. Sosiaalipedagogiikkaa voidaan pitää ajattelun ja toiminnan viitekehyksenä. Tässä viitekehyksessä yhdistyvät sosiaalinen ja kasvatuksellinen näkökulma. Sosiaalipedagogiikassa kehitetään ja tutkitaan toimintaa, joka sisältää kasvatuksellisen työotteen. Kasvatuksellinen työote pyrkii ehkäisemään ja lievittämään ongelmia. Ehkäisyä ja lieventämistä pyritään tekemään vaikuttamalla ihmisen voimavarojen vahvistamiseen, mutta myös ihmistä ympäröivään maailmaan. (Nivala & Ryynänen 2017, 75-92)

Keskeisimpiä asioita sosiaalipedagogiikassa ovat täysipainoisen kansalaisuuden, yksilöiden ja yhteisöjen omaehtoisen toimintakyvyn sekä tasapainoisen yhteiselämän vahvistumisen keinojen ja edellytysten huomiointi, nimenomaan kasvatuksen ja kasvun näkökulmasta. Sosiaalipedagogiikkaan liittyy myös haasteet koskien syrjimistä ja syrjäytymistä sekä eriarvoisuutta ja näiden ongelmien lievitys ja ennaltaehkäisy. (Sosiaalipedagogiikka (a) 2018.)

Sosiaalipedagogiseen ajatteluun kuuluu ajatus yhteiskunnasta kasvattajana. Monet filosofit ovat korostaneet sitä, miten yhteiskunnalliset olot on muokattava lapsen luontaiseen kehitykseen eikä toisinpäin. Sosiaalipedagogiikan näkökulmasta hyvinvoinnin ja sivistyksen edistämiseksi ja erilaisten sosiaalisten ongelmien lieventämisessä tarvitaan pedagogisen työskentelyn lisäksi poliittista vaikuttamista. (Hämäläinen, 2007, 180-181.)

Sosiaalipedagogiikka pohjautuu sivistysteoriaan, jossa sivistystä käsitellään ihmisen kehityspotentiaaliin perustuvaksi kasvun projektiksi. Sosiaalipedagogiikan käsite rajataan virheellisesti joskus vain lapsuus- ja nuoruusikäen. Saksalainen Franz Hamburger erotelee kaikkiin ikävaiheisiin liittyvät normalisointi-, kriisi-, ja perustyön muodot sekä instituutiot. (Hämäläinen, 2007, 184-185).

Hämäläisen (20017, 174-176), mukaan pedagogiseen suhteeseen sisältyy kasvatuksellinen tarkoitus, joka kohdistuu ihmisen yksilöllisiin prosesseihin kasvuun liittyen. Suhteen tavoitteena on luoda edellytyksiä yksilöllisille oivalluksille ja kokemuksille, joista täydemmän ihmisyyden saavuttaminen muodostuu. Suhteen idea Nohlin mukaan koskee kasvatuksen kaikkia muotoja. Hän kehitti pedagogisen suhteen periaatteen tutkiessaan kasvatuksellisen avun tarvetta varsinkin, laiminlyötyjen lasten ja nuorten kanssa.

3.1.1 Sosiaalipedagogiikka käytännön työssä

Työelämässä sosiaalipedagogiikka voi yksinkertaisesti esitettynä olla esimerkiksi sosiaalityötä, jossa korostetaan kasvatukseen liittyviä kysymyksiä. Suomessa ei ole pyritty luomaan erityistä sosiaalipedagogien ammattiryhmää, vaan sosiaalipedagogiikkaa pyritään sisällyttämään sosiaali- ja kasvatustieteiden ammattilaisten työhön. Monet työmuodot voivat olla jollakin tapaa sosiaalipedagogisia, vaikka niitä ei erikseen ole yritetty sosiaalipedagogiikan raameihin asettaa tai tietoisesti sosiaalipedagogiikka-nimeä käyttää. Sosiaalipedagogiikka ei vain kuvaile todellisuutta vaan pyrkii muuttamaan ajatuksia ja toimintatapoja. Sosiaalipedagogiikka tarjoaa myös työntekijän toiminnalle teoreettisen perustan, joka auttaa työntekijää ymmärtämään työssä esiin tulevia ilmiöitä. Sosiaalipedagoginen teoriaperusta voi myös selventää työntekijälle työn tavoitteita ja kehittää toimintatapoja. (Nivala 2017, 75-92)

Sosiaalipedagogiikka on monipuolinen toiminta- ja ajattelutapa, jolla on laajat soveltamismahdollisuudet työelämässä. Sosiaalipedagogiikan työelämän toiminta-alueeksi voidaan kiteyttää yhteisöjen ja yhteisöllisyyden tukemiseen, kansalaisuuteen, kansalaisyhteiskunnan toimintaan, eriarvoisuuden sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen liittyvät työt. Tavanomaisimpia ympäristöjä sosiaalipedagogiikan harjoit-

tamiselle ovat sosiaali- ja kasvatustieteiden organisaatiot, kuten esimerkiksi päiväkotit, vammaispalvelut, koulut, lastensuojelulaitokset ja vankilat. (Sosiaalipedagogiikka 2018 b.)

3.1.2 Sosiaalipedagogiikka nuorisotyössä

Nuorisotyössä sosiaalipedagogiikka mahdollistaa teoriapohjan, joka painottaa kasvatuksessa sosiaalisuutta. Sosiaalipedagogiikan pyrkimyksenä nuorisokasvatuksessa on ymmärtää toimintaa objektiivisen ja subjektiivisen dialektisena suhteena, ihmistä ympäröivän maailman ja hänen minuutensa rakentamisen vuorovaikutuksena. Tärkeänä painotuksen kohteena on yksilön ja yhteisön suhteen dynamiikka. Nuorisokasvatus voidaan mieltää koko yhteiskuntaa koskevaksi toiminnaksi ja toimialaksi, jolloin on luonnollista, että sitä koskevassa teoriassa käsitellään sen asemaa yhteiskuntaelämän kokonaisuutena sekä yhteisöllisinä prosesseina jotka mahdollistavat nuoren persoonallisen kehityksen, yhteiskunnallisen osallisuuden sekä toimintakyvyn yhteiskunnan jäsenenä. (Hämäläinen 2007, 171-174.)

Nuorten parissa töitä tekevän on hyvä tuntee nuoruutta hahmottavia psykologisia ja sosiologisia teorioita, sillä ne auttavat ymmärtämään ilmiöitä, joita nuorten keskuudessa esiintyy. Ilman kasvatusteoriaa käytännön työtä on lähes mahdoton tulkita, nuorten elämäntodellisuuden tulkintaan tarvitaan identiteetti-, rooli- ja persoonallisuusteoriaa. Sosiaalipedagogiikka tarjoaa nuorisokasvatukselle pohjan yhdistämällä sosiaalisen ja kasvatustieteellisen teorian. Nuorisokasvatuksen kaksi perusmuotoa ovat yksilöllinen kohtaaminen ja nuorisoryhmän kanssa työskentely. Näiden muotojen lisäksi puhutaan kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta sekä yhteisöllisestä kasvattamisesta. (Hämäläinen, 2007, 169-172.)

Hämäläisen (2017, 174-176) mukaan pedagogiseen suhteeseen sisältyy kasvatuksellinen tarkoitus, joka kohdistuu ihmisen yksilöllisiin prosesseihin kasvuun liittyen. Suhteen tavoitteena on luoda edellytyksiä yksilöllisille oivalluksille ja kokemuksille, joista täydemmän ihmisyyden saavuttaminen muodostuu. Suhteen idea Nohlin mukaan koskee kasvatuksen kaikkia muotoja. Hän kehitti pedagogisen suhteen periaatteen tutkiessaan kasvatuksellisen avun tarvetta varsinkin, laiminlyötyjen lasten ja nuorten kanssa.

Sosiaalipedagogiseen ajatteluun kuuluu ajatus yhteiskunnasta kasvattajana. Monet filosofit ovat korostaneet sitä, miten yhteiskunnalliset olot on muokattava lapsen luotaiseen kehitykseen eikä toisinpäin. Sosiaalipedagogiikan näkökulmasta hyvinvoinnin ja sivistyksen edistämässä ja erilaisten sosiaalisten ongelmien lievittämisessä tarvitaan pedagogisen työskentelyn lisäksi poliittista vaikuttamista. (Hämäläinen, 2007, 180-181.)

Sosiaalipedagogiikka pohjautuu sivistysteoriaan, jossa sivistystä käsitellään ihmisen kehityspotentiaaliin perustuvaksi kasvun projektiksi. Sosiaalipedagogiikan käsite rajataan virheellisesti joskus vain lapsuus- ja nuoruusikään. Saksalainen Franz Hamburger erottelee kaikkiin ikävaiheisiin liittyvät normalisointi, -kriisi-, ja perustyön muodot sekä instituutiot. (Hämäläinen, 2007, 184-185).

3.2 Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tarkoitus ja hevosen merkitys toiminnassa

Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa tarkoituksena on tukea hyvinvointia ja sosiaalista kasvua hevosen kanssa tapahtuvassa toiminnassa. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa korostuu elämyksellisyys, toiminnallisuus ja yhteisöllisyys. Hevostoiminnassa hevosen käyttö ei ole pelkästään ratsastusta, vaan koko talliympäristöä käytetään hyväksi tarjoamaan mahdollisuuden vuorovaikutukseen sekä monipuoliseen toiminnallisuuteen. (Salovuori 2014, 66)

Hevosia käytetään terapiatoiminnassa ympäri maailmaa eläimen moniulotteisen liikkeen vuoksi. Alun perin niitä käytettiin traumapotilailla sekä fyysisesti vammaisten henkilöiden kanssa, mutta nykyään hevosia käytetään myös riippuvuuden hoitoon sekä psyykkisistä ongelmista kärsivien henkilöiden tukena kuntoutuksessa. Hevostoiminnassa tarjotaan turvallinen ympäristö, jossa asiakkaat voivat käsitellä emotioita, opetella tiimityötä, kehittää sosiaalisia taitoja sekä saada lisää itseluottamusta. (Kane, S. 2009.)

Oravan tutkimuksen mukaan (84-85) sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tavoitteellista toimintaa ja hevostoimintaan kohdistuvien tavoitteiden lähtökohtana on

aina asiakas. Samassa tutkimuksessa on selvinnyt, että sosiaalipedagogisen hevostoiminnan menetelmissä käytetään sekä sosiaalipedagogiikkaan liittyviä toimintaperiaatteita, että hevosen kuntouttavaa merkitystä. Riippuen siitä, miten sosiaalipedagogista hevostoimintaa toteutetaan, sen tavoite voi olla joko kuntouttava tai ennaltaehkäisevä. Tutkija kertoo hevostoiminnan olevan uudenlainen toimintamuoto, jota ei ole kytketty tietynlaiseen, perinteiseen auttamiskulttuuriin, vaan se voi tarjota syrjäytymisen ehkäisyyn uudenlaisen lähestymistavan ja toimintaympäristön. Näiden lähestymistapojen ja toimintaympäristön käyttö on erinomainen vaihtoehto silloin, kun perinteiset keinot eivät tuota toivottua tulosta.

Hevosen merkitys vahvistamassa ihmisten hyvinvointia on erityisesti lastensuojelutyössä merkittävä. Hevoset mahdollistavat usein mahdollisuuden opetella uudenlaisia käytös- ja toimintatapoja. Hevosen kuntouttavaan käyttöön on koulutettu jo kauan kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan työntekijöitä juuri esimerkiksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan piirissä. (Salovuori 2014, 65.) Orava toteaa tutkimuksessaan (85) että hevosessa itsessään on monia hyvinvointia lisääviä ja eheyttäviä vaikutuksia, joita voidaan hevostoiminnan ohjaajan ammattitaidon avulla hyödyntää.

Ylipäätään eläimen läsnäolo tuottaa rauhoittavia vaikutuksia, joka on voitu todistaa monissa tutkimuksissa. Myös vuorovaikutuksen kehittämisessä eläinavusteisuudella on saatu selkeitä hyötyjä ja eniten eläinavusteisuudesta hyödytäänkin tilanteissa, joissa sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyy rajoittuneisuutta. (Green Care Finland 2019 a.) Eläimen kanssa kommunikointi on suoraa ja aitoa, sillä eläimen kanssa kommunikoidaan kehonkielen avulla. Eläin reagoi ensisijaisesti kohtaan ihmisen sen hetkiseen tunnetilaan ja vuorovaikutus on näin ollen kokonaisvaltaista. Eläimen kanssa toimiessa ei ole samanlaista jännitettä kuin useissa ihmisuhteissa, joten eläimen läsnäolo tarjoaa esimerkiksi hellyyden ilmaisemiseen ja läheisyyden kokemiseen useita mahdollisuuksia. Eläimen kanssa toimiminen tarjoaa myös konkreettisia harjoitustilanteita, joiden kanssa on mahdollista kokeilla erilaisia vuorovaikutuksen malleja. (Green Care Finland 2019 b.)

3.3 Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan asiakasryhmä

Green Care Finlandin mukaan (2019 b) sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tärkein asiakasryhmä ovat erityisen tuen tarpeessa olevat lapset ja nuoret. Varsinkin lasten ja nuorten psykososiaalisessa kuntoutuksessa on saatu paljon hyviä kokemuksia sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta. Sosiaalipedagogista hevostoimintaa on kuitenkin sovellettu myös esimerkiksi ikääntyvien ja työttömien keskuudessa. (Salovuori 2014, 66)

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta vastaa sosiaalisen kuntoutuksen tarpeisiin ja vahvinta tutkimusnäyttöä tällaisesta eläinavusteisesta terapiasta on saatu käyttäytymishäiriöiden, autismin ja psyykkisten ongelmien yhteydessä (Green Care Finland 2009 b). Sosiaalipedagoginen hevostoiminta lasten ja nuorten kanssa on kuntouttavaa toimintaa, jossa harjoitellaan esimerkiksi itsesäätelyn taitoja, tuetaan itsetuntoa ja harjoitellaan sosiaalisia tilanteita sekä ryhmässä toimimista. (Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry 2015 c)

3.3.1 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja osallisuus

Sosiaalipedagogisen hevostoimintayhdistyksen (2015 c) mukaan sosiaalipedagoginen hevostoiminta tarjoaa mahdollisuuden osallisuuteen. Osallisuudessa on kysymys lasten vertaiskulttuurin ja aikuisten luoma kannattelevan rakenteen kohtaamisesta ja niiden nivoutumisesta toisiinsa (Järvinen, Mikkola & Nivalainen 2015, 18)

Osallisuudessa vuorovaikutusta tukevat keskustelu, kannustaminen, rohkaiseminen, innostuminen. Yhteenkuuluvuus on tärkeää lapsen itsetunnon kehittymisen kannalta: sosiaalinen itsetunto rakentuu suhteessa toisiin. Koska sosiaalisia taitoja on vaikea harjoitella yksin, syrjään jääminen ja torjutuksi tuleminen ovat lapselle isoja kehityksellisiä riskejä. On tutkittu, että syrjään vetäytyvien lasten ongelmat eivät liity vain sosiaaliseen kehitykseen, vaan ne vaikuttavat myös minäkäsitykseen ja oppimiseen ylipäänsä. Sosiaalisen syrjäytymisen prosessin voi käynnistää ryhmän ulkopuolelle jääminen. (Järvinen ym. 2015, 19-27)

3.4 Hevostoiminta Laukki

Hevostoiminta Laukki tuottaa sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita. Luonteeltaan Hevostoiminta Laukin toiminta voi olla joko ennaltaehkäisevää tai korjaavaa työtä. Asiakaslähtöisyys, luottamuksellisuus ja voimavarakeskeisyys ovat arvoja, jotka määrittelevät Hevostoiminta Laukin toimintaa. Hevostoiminta Laukin toiminnan periaatteet pohjautuvat sosiaalipedagogiikan teoriaan, toisena tärkeänä periaatteena Hevostoiminta Laukillla on ammatillisuus. Hevostoiminta Laukin ammatillisuuden tärkeitä pääkohtia ovat koulutus, hevosten ja henkilökunnan hyvinvoinnin takaaminen sekä toiminnan turvallisuudesta huolehtiminen. (Omavalvontasuunnitelma 2016.)

Vuonna 2014 perustettu Hevostoiminta Laukki hyödyntää yritystoiminnassaan hevosten ja talliympäristön positiivisia vaikutuksia syrjäytymisen ehkäisyssä ja sosiaalisessa kuntoutuksessa. Tärkeinä periaatteina toiminnassaan Hevostoiminta Laukki korostaa osallisuuden tukemista, toiminnallisuutta ja kunkin asiakkaan yksilöllisten vahvuuksien huomioimista. Hevostoiminta Laukin yrittäjä on koulutukseltaan sosionomi (AMK), joka on käynyt myös sosiaalipedagogisen hevostoiminnan täydennyskoulutuksen. Hevostoiminta Laukki on Aluehallintoviraston rekisterissä oleva, yksityinen sosiaalipalveluyritys. Yrityksen toimintaa ja palveluiden tuottamista valvovat Aluehallintovirasto sekä Vaasan kaupunki. (Hevostoiminta Laukki 2018 c.)

Hevostoiminta Laukin sosiaalipedagoginen hevostoiminta toteutetaan noin 15 kilometrin päässä Vaasan keskustasta olevalla tallilla. Hevoset ja ponit, joita hevostoiminnassa käytetään, ovat tehtävään soveltuvia ja koulutettuja. Hevoset asuvat tallilla, joka on Green Care –talli. Siellä pidetään tärkeänä hevosten sekä myös ihmisten viihtyvyyttä. Hevosilla on puitteet toteuttaa niiden luonnonmukaista käyttäytymistä ja ne asuvat laumassa pihattotallissa. Tallilla on ratsastuskenttä ja maastoreittejä, joita sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa voidaan käyttää. (Hevostoiminta Laukki 2018 c.)

3.4.1 Tavoitteet sekä niiden laatiminen Hevostoiminta Laukin toiminnassa

Hevostoiminnalle asetettuja yleisimpiä tavoitteita ovat mielialan koheneminen, rohkeuden ja itseluottamuksen kehittyminen sekä sosiaalisten taitojen vahvistuminen. Juusolan (2017, 47) mukaan sosiaalisin taitoihin vaikuttavatkin juuri muun muassa vuorovaikutus ja kasvuympäristö.

Hevostoiminnan tavoitteena voi olla myös saada mielekästä tekemistä vapaa-ajalle. Hevostoiminta Laukissa pyritään myös siihen, että asiakas voisi jatkaa hevosharrastusta sosiaalipedagogisen hevostoimintajakson jälkeen esimerkiksi ratsastuskoulussa. (Huhta 2019)

Hevostoiminta Laukissa asiakkaan palvelujakson suunnitelma käynnistyy aina asiakkaan omien toiveiden kartoittamisella. Hevostoiminnan tavoitteiden laadinnassa keskeistä on asiakkaan näkemys omista voimavaroistaan sekä miten niitä voitaisiin kehittää ja vahvistaa. Palvelutarpeen selvityksessä huomioitavia asioita ovat toimintakyvyn palauttaminen, ylläpitäminen ja edistäminen sekä kuntoutumisen mahdollisuuksien tukeminen. Kun asiakkaan toimintakykyä arvioidaan ja tavoitteita suunnitellaan, otetaan huomioon toimintakyvyn fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja kognitiivinen ulottuvuus. Arviota tehdessä otetaan huomioon myös mahdolliset toimintakyvyn heikkenemiseen vaikuttavat riskitekijät, kuten terveydentilan epävakaus tai sosiaalisten suhteiden vähyys. (Omavalvontasuunnitelma 2016.)

Hevostoimintajakson päätyttyä tarkastellaan tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden toteutumista voidaan tarvittaessa seurata myös hevostoimintajakson ollessa käynnissä. (Omavalvontasuunnitelma 2016.)

3.4.2 Kohderyhmä ja sen keskeisimmät haasteet

Kohderyhmänä Hevostoiminta Laukillä ovat erityisesti nuoret, nuoret aikuiset sekä kouluikäiset lapset, jotka ovat syrjäytymisvaarassa ja tarvitsevat tukea tasapainoisen kehityksen takaamiseksi. Hevostoiminta Laukin asiakasmäärä vaihtelee vuositasolla 10-50 asiakkaan välillä. (Omavalvontasuunnitelma 2016.)

Huhta (2019) kertoo, että asiakkaiden ikä vaihtelee aina kahdeksasta vuodesta 18 vuoteen. Asiakkaat tulevat Hevostoiminta Laukin asiakkaiksi joko sosiaalityön tai lastensuojelun kautta esimerkiksi lastensuojeluyksiköstä. Suurin asiakasryhmä Hevostoiminta Laukissa ovat erilaisia sosiaalis-emotionaalisia ongelmia omaavat lapset ja nuoret (Huhta 2019). Ahosen (2017, 9-31) mukaan lapsen haastavaa käyttäytymistä voidaan pitää merkinä sosiaalis-emotionaalisen tuen tarpeesta.

Sosiaalis-emotionaaliseen kasvuun ja kehitykseen sisältyy eri taitoja ja näitä taitoja omaksumalla lapsi pääsee osalliseksi sosiaalista vuorovaikutusta. Osa lapsista tarvitsee enemmän tukea sosiaalis-emotionaaliseen kehitykseensä. Ympäristön näkökulmasta voidaan nähdä lapsen käyttäytyminen ongelmallisena, mutta ongelman ydin on siinä, että lapsi ei pysty säätelemään omaa toimintaansa tarkoituksenmukaisesti. Lapsi ei ole tehnyt valintaa käyttäytyäkseen ongelmallisesti, vaan lapsi ei ole vielä kyvykäs toimimaan tilanteessa toisella tavalla, ilman aikuisen tukea. Sosiaalis-emotionaalisen tuen tarpeet ilmenevät viidellä tavalla: uhmakkuus, aggressiivisuus, levottomuus, vetäytyvä käyttäytymien sekä voimakkaat tunteenpurkaukset.

Huhdan (2019) mukaan Hevostoiminta Laukin asiakkaat tulevat tallille mielellään. Joskus asiakkaan käyttäytyminen saattaa olla haastavaa, esimerkiksi keskittymisvaikeuksien johdosta. Tällöin hevostoiminnan ohjaaja joutuu tiiviisti ohjaamaan asiakkaan tekemistä oikeaan asiaan ja muistuttamaan, mitä tallilla ollaan tekemässä. Vaikka asiakas olisi hevostoiminnan alussa varautunut, jännittynyt tai vastahakoinen, lähes poikkeuksetta hevosten kanssa toimimisen jälkeen mieliala ja asenne ovat parempia.

3.4.3 Hevostoiminta Laukin toimintaa määrittelevät lait

Riippuen asiakkaan lähtökohdista, Hevostoiminta Laukin järjestämä toiminta voi pohjautua mm. sosiaalihuoltolain (L1301/2014 16§, 17§) mukaisena sosiaaliohjauksena ja/tai sosiaalisena kuntoutuksena tai vaihtoehtoisesti lastensuojelulain (L417/2007 36§) mukaisena avohuollon toimenpiteenä (Omavalvontasuunnitelma

2016). Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on muun muassa edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta, sekä edistää asiakaskeskeisyyttä ja sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun (L1301/2014).

Sosiaaliohjauksella tarkoitetaan esimerkiksi yhteisöjen, yksilöiden ja perheiden neuvontaa ja tukemista, jonka tavoitteena on osallisuuden edistäminen vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä. Sosiaalihuoltolain mukaisella sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. (L1301/2014)

Lastensuojelulain avohuollon tukitoimien tarkoituksena on edistää ja tukea lapsen myönteistä kehitystä sekä tukea ja vahvistaa vanhempien, huoltajien ja lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kasvatuskäytäntöä ja -mahdollisuuksia. Avohuollon tukitoimia toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä lapsen ja vanhempien, huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kanssa. (L13.4.2007/417)

3.4.4 Asiakaskäynnin kulku Hevostoiminta Laukissa

Huhta (2019) kertoo, että Hevostoiminta Laukissa tallikäynnin aluksi orientoitetaan tallikäyntiin. Orientointi tapahtuu keskustelemalla asiakkaan mielialasta tämän tullessa tallille ja vaihdetaan menneen viikon kuulumisia. Hevostoiminta Laukissa on tapana käyttää tulomielialan selvittämiseen erilaisia kuvakortteja, vahvuuskortteja tai mielialakortteja, jotka auttavat asiakasta sanoittamaan sen hetkisiä ajatuksiaan. Tapaamisen alussa voidaan käydä myös läpi mahdollisesti viime kerralla annettu kotitehtävä. Tallikäynnin alkuun kuuluu myös käynnin sisällön kertominen asiakkaalle: mitä tällä käynnillä tulee tapahtumaan, mitä hevosia toiminnassa käytetään, millaisia varusteita tarvitaan, mitä on tärkeää huomioida ja mitä käynnillä tullaan harjoittelemaan.

Seuraavaksi perusrungossa siirrytään itse hevosten kanssa tapahtuvaan, toiminnalliseen osuuteen. Toiminnallisen osuuden alkuun kuuluu hevosryhmän tarkkailu: tilanteen tarkkailu, ennen kuin valittu hevonen haetaan pois pihatosta. Yleensä aina

hevostoimintaan kuuluu hevosen harjausta ja hoitamista. Hevosen hoidon lisäksi hevostoiminnan aikana tehdään asiakkaasta ja tilanteesta riippuen esimerkiksi talu- tusharjoituksia, ratsastusta maastossa tai kentällä, hevosen käsittelyharjoituksia tai tallitöitä. Hevostoimintäkäyntiin voi kuulua myös valokuvaamista tai hevosaiheista askartelua. (Huhta 2019)

Hevostoimintäkäynnin lopuksi keskustellaan toimintakerran herättämistä ajatuk- sista ja havainnoista. Käyntiin kuuluu myös palautteen vaihtaminen puolin ja toisin. Lopuksi voidaan sopia myös mahdollisia kotitehtäviä seuraavalle hevostoiminta- käynnille. Hevostoiminta Laukissa noudatetaan samaa perusrunkoa käytännössä joka tapaamisella. Eri variaatioita käytetään lähinnä hevosten kanssa tehtävässä toi- minnallisessa osuudessa. Hevosvalintaan ja tehtäviin harjoituksiin vaikuttavat jo- kaisen asiakkaan omat tavoitteet. Hevostoimintakerran suunnittelussa pyritään aina huomioimaan myös asiakkaan omat toiveet ja mieltymykset. Mikäli asiakas ei ole jostakin syystä tyytyväinen esimerkiksi tallikäynnin sisältöön, on sisällöstä mah- dollista käydä keskustelua niin että käynnistä saadaan asiakkaalle hyvä kokemus. Yksilökäynnin kesto on yleensä yksi tunti, pari-, ryhmä- tai perhekäynti kestää 1,5- 2 tuntia. Ryhmäkäynnillä voidaan harjoitella sujuvaa yhteispeliä muiden ryhmäläis- ten kanssa. (Huhta 2019)

3.4.5 Hevostoiminta Laukki Green Care-toiminnassa

Ilmarinen, Kirveennummi, Yli-Viikari & Soini (2011, 320) tuovat esiin, että kä- sitteenä Green Care on esitelty Suomessa ensimmäisen kerran vuonna 2008. Mo- nien muiden Euroopan maiden tavoin Suomessa on kuitenkin tiedetty luonnon hy- vinvointivaikutuksista jo paljon pidempään. Vasta lähiaikoina ajatus luontoon tu- keutuvien sosiaali-, terveys- ja kasvatuspalveluiden tietoisesta hyödyntämisestä on tullut vahvasti esiin. Hevostoiminta Laukki on Green Care-järjestelmään kuuluva yritys (Hevostoiminta Laukki 2018 c).

Green Care on luontolähtöistä hyvinvointia vahvistavaa toimintaa esimerkiksi puu- tarhoissa, metsissä tai maataloilla. Menetelmiä käytetään kuntoutuksessa, terapia- työskentelyssä, valmennuksessa ja kasvatustyössä. Green Caren menetelmät sopi-

vat niin perusopetukseen ja lastenhoitoon kuin päihdekuntoutukseenkin. Green Care käytetään hyödyksi myös psykoterapiassa, yksilö-, pari-, tai perheterapiassa, neuropsykiatrisessa valmennuksessa, elämäntaitojen- ja hallinnan valmennuksessa sekä sosiaalisten taitojen valmennuksessa. (Anundi, Juusola & Suomi 2016, 9)

Ilmarisen ym (2011, 322-323) mukaan Green Care –toimintaa voidaan järjestää monilla eri tavoilla. palvelun taustalla voi olla yksityinen yritys, järjestö, yhdistys tai julkinen organisaatio. Green Caren toiminta voidaan jakaa kahteen osioon. Anundin ym. (2016, 9) mukaan ”Vihreä hoiva” on ammatillista ja se vaatii työntekijältä sosiaali-, -terveys-, tai kasvatustalon koulutuksen. Työn perustana tulee olla riittävä ammattitaito ja työkokemus. ”Vihreä voima” soveltuu taas kaikille itsehoitomene-
telmäksi.

3.5 Vaikuttavuus

Dahler-Larsen (2005, 7) kertoo, että vaikuttavuuden arviointiin liittyvät keskeiset kysymykset ovat mikä vaikuttaa mihinkin, miten, milloin ja millä edellytyksillä? Sana ”vaikuttavuus” tarkoittaa sekä tulosta, vaikutusta että vaikuttamisen prosessia. Vaikuttavuuden arvioinnin kannalta on tärkeää, että prosessi ja tulokset yhdistetään ja tarkastellaan niitä kokonaisuutena, eikä keskitytä vain jompaankumpaan osaan. Dahler-Larsen (2005, 23) toteaa myös, että vaikuttavuuden arvioinnin lähtökohtana tulee olla riittävän hyvä käsitys siitä, miksi ja miten jokin tietty interventio vaikuttaa. Vaikuttavuuden arviointiin sisältyy sekä vaikuttamisen prosessi, että prosessin seuraus, jota kutsutaan vaikutukseksi.

Vaikuttavuuden arviointiin liittyvät keskeiset kysymykset ovat mikä vaikuttaa mihinkin, miten, milloin ja millä edellytyksillä? Sana ”vaikuttavuus” tarkoittaa sekä tulosta, vaikutusta että vaikuttamisen prosessia. Vaikuttavuuden arvioinnin kannalta on tärkeää, että prosessi ja tulokset yhdistetään ja tarkastellaan niitä kokonaisuutena, eikä keskitytä vain jompaankumpaan osaan. (Dahler-Larsen 2005, 7)

Dahler-Larsenin (2005, 23) mukaan vaikuttavuuden arvioinnin lähtökohtana tulee olla riittävän hyvä käsitys siitä, miksi ja miten jokin tietty interventio vaikuttaa.

Vaikuttavuuden arviointiin sisältyy sekä vaikuttamisen prosessi, että prosessin seuraus, jota kutsutaan vaikutukseksi.

3.5.1 Eläinavusteisen kuntoutuksen vaikuttavuus

Hevosten käytöstä terapiassa on tehty paljon julkaisuja ja erilaisia suosituksia, mutta tieteellisiä testituloksia on todella vähän, jotka käsittelisivät hevosten vaikuttavuutta terapiatoiminnassa (Zane. T, 2010, 1-2). Suomenhevosliitto ry:n (2016), mukaan hevosten käytöt terapiassa perustuvat vuorovaikutukseen. Hevosen liike vaikuttaa ihmisen liike- ja tasapainoaisteihin, mutta sen lisäksi hevosella on myös luontainen herkkyys käyttäytyä peilinä asiakkaan tunteille ja käyttäytymismalleille.

Kelan selvityksestä käy ilmi, että eläinavusteinen kuntoutus on käytännön osoitusten mukaan motivoivaa ja tuloksellista, vaikka tutkimusnäyttöä eri eläinavusteisten menetelmien vaikuttavuudesta tarvitaan lisää. Eläinavusteiset menetelmät tukevat ja edistävät ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ne sopivat erityisen hyvin lapsille ja nuorille, joilla on vaikeuksia esimerkiksi sitoutua hoitoon. Erilaisten tutkimusten mukaan eläimen pelkkä läsnäolo rentouttaa vaikuttamalla stressihormonien tasoon, joten eläimen käyttö saattaa nopeuttaa työprosessia. Kelan selvityksestä käy ilmi, että eläimiä voidaan käyttää hyvin vaativissa työskentely ympäristöissä, kuten laituskuntoutuksessa. Eläin ei ole irrallinen osa kuntoutusta, vaan yksi kuntoutuksen tärkeä osapuoli, sillä pelkästään eläimiä tarkkailemalla voi oppia itsestään ja havainnoida omaa toimintaansa. Kelan selvityksessä uskotaan, että eläinten käyttö kuntoutus- ja terapiatarkoituksessa lisääntyy, sillä hyvät työtulokset puhuvat puolestaan. (Kelan tutkimus 2018.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan asiakastyytyväisyyttä ja toiminnan vaikuttavuutta Hevostoiminta Laukin yrityksen asiakkaiden keskuudessa. Työn tavoitteena oli kehittää Hevostoiminta Laukille asiakastyytyväisyyden mittaria, jota yritys voisi hyödyntää vielä myöhemmässä käytössä. Lisäksi tavoitteena oli antaa Hevostoiminta Laukille informaatiota siitä, miten asiakkaat, heidän huoltajansa (tai asiakkaan kanssa usein tekemisissä oleva taho, esimerkiksi lastensuojelulaitoksen ohjaaja) ja lähettävä taho (esimerkiksi sosiaalityöntekijä) kokevat toiminnan vaikuttavan sekä kartoittaa kehitysideoita tulevaisuutta varten.

Opinnäytetyön prosessin ja tulosten avulla Hevostoiminta Laukki saa arvokasta tietoa toiminnastaan ja tämän tiedon avulla Hevostoiminta Laukki voi kehittää toimintaansa enemmän asiakkaiden tarpeita, toiveita ja tavoitteita vastaavaksi.

4.1 Aikaisemmat tutkimukset

Ennen tutkimuksen aloittamista perehdyttiin aikaisempiin tutkimuksiin, joita sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta oli tehty.

Susanna Haapiainen on opinnäytetyössään vuonna 2010 tutkinut sosiaalipedagogista hevostoimintaa toimintakyvyn tukena. Haapiaisen tutkimuksen tavoitteena oli saada selville, kuinka vaikuttavaa sosiaalipedagoginen hevostoiminta on toiminnan asiakkaiden toimintakyvyn kannalta. Tutkimuksessa keskityttiin selvittämään toiminnan vaikuttavuutta asiakkaiden näkökulmasta kahden strukturoidun kyselyn avulla. Haapiaisen tutkimuksen tuloksen perusteella voidaan todeta, että hevostoiminta on kehittänyt huomattavasti osallistuneiden toimintakykyä esimerkiksi vuorovaikutuksen ja elämänhallinnan osa-alueilla. Kehittämiskohteeksi tutkimuksessa ilmeni tiedonkulku sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta asiakkaiden vanhemmille.

Marjaana Arponen on YAMK –opinnäytetyössään vuonna 2012 tutkinut sosiaalipedagogista hevostoimintaa asiakkaiden kokemana. Tutkimuksen tavoitteena oli

selventää asiakkaiden kokemuksia hevostoiminnasta. Tutkimuksen pääkysymyksenä oli ”millaisia kokemuksia asiakkailla on sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta?”. Arponen tutkimuksen tulosten mukaan asiakkaat ovat kokeneet tallilla toimimisen tärkeäksi ja ovat kokeneet sen tuovan sisältöä heidän elämäänsä. Asiakkaat kokivat itsetunnon kasvaneen ja hevosen hoidon opettaneen esimerkiksi vastuuntuntoa. (Arponen 2012.)

4.2 Aineistonkeruu

Tutkimuksessa käytettiin tiedonkeruumenetelmänä kyselylomaketta, joka on jokaiselle ryhmälle (asiakkaat, huoltajat, lähettävät tahot) hieman erilainen, mutta saatujen tulosten vertailu on mahdollista. Kyselylomakkeen kysymyksistä suurin osa on tilastollisia eli kvantitatiivisia, asteikolla 1-5. Nuorten kyselylomakkeissa käytettiin numeroiden tilalla hymynaamoja, jotta kysely olisi mahdollisimman helposti asiakkaiden ymmärrettävissä. Muutama kysymys on kuitenkin laadullinen eli kvalitatiivinen, jotta saatiin myös yksilöllisiä vastauksia ja konkreettista palautetta ja kehitysideoita kvantitatiivisten kysymysten ohella. Kyselylomakkeita suunniteltiin yhdessä Hevostoiminta Laukin kanssa.

Aineisto koostui asiakkaiden, huoltajien ja lähettävien tahojen vastauksista, jotka kerättiin kyselyn avulla. Kysely toteutettiin niin, että Hevostoiminta Laukin sosiaalipedagogista hevostoimintaa harjoittava henkilö käy asiakkaille tarkoitetun lomakkeen heidän kanssaan läpi ja mahdollisesti avustaa sen täyttämässä. Tämän avulla haastavastakin asiakasryhmästä saatiin esille enemmän tietoa ja tällä minimoitiin riski kysymysten väärinymmärtämiselle. Huoltajille ja lähettävälle tahoille kysymykset lähetettiin sähköisesti. Huoltajien kyselyissä oli mukana saatekirje, jossa kerrottiin tutkimuksen tarkoitus ja samalla kysyttiin lupa alaikäisen lapsen tutkimukseen osallistumisesta.

4.3 Aineiston analysointi

Kyselylomakkeita palautui melko vähän. Kvantitatiivisten kysymysten vastaukset purettiin kysymys kerrallaan ja vastausten perusteella tehtiin pylväsdiagrammit käyttäen Excel-ohjelmistoa. Pylväsdiagrammien avulla voidaan selkeästi nähdä

vastaukset, niiden määrät ja niiden väliset eroavuudet. Aineisto analysoitiin näiden pylväsdiagrammien avulla.

Kvantitatiivisia kysymyksiä tukeneet avoimet eli kvalitatiiviset kysymykset analysoitiin käyttämällä aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysissä tarkastellaan aineistoa eritellen, eroja ja yhtäläisyyksiä etsien ja tiivistäen sekä pyritään muodostamaan tutkittavasta asiasta tiivistetty kuvaus, joka kytkee tulokset laajempaan kontekstiin (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006 a)

Tutkimuksessa selvitettiin asiakastyytyvyyttä ja vaikuttavuutta. Pääkohdat tutkimuksessa ovat vastaajien kokemukset hevostoiminnan vaikutuksista sekä ideat, joita vastaajilta tuli toiminnan kehittämiseksi. Näiden kahden pääkohdan analysointiin käytettiin teemoittelua. Vastaajien kvalitatiiviset vastaukset teemoiteltiin ja niistä koottiin kuviot, jotka kokoavat vastaukset ja tekevät niiden tarkastelusta selkeämmän. Saaranen-Kauppinen ym. (2006 b) mukaan teemoittelussa teemoja eli keskeisiä aiheita muodostetaan yleensä aineistolähtöisesti, eli etsitään tekstimassasta eri vastauksia yhdistäviä tai erottavia asioita.

4.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettinen neuvottelukunta TENK on määritellyt hyvän tieteellisen käytännön (HTK) jonka mukaan tieteellinen tutkimus voi olla eettisesti luotettavaa ja hyväksyttävää ja sen tulokset uskottavia vain, mikäli tutkimus on tehty hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Tutkimuseettinen neuvottelukunta on määritellyt keskeisiksi lähtökohdiksi muun muassa sen, että tutkimuksessa noudatetaan rehellisyyttä sekä yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta koko tutkimuksen suorittamisen ajan. Myös tutkimusluvut tulee olla hankittu. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019)

Tutkimus toteutettiin eettisesti, tutkimuksen eettisyys huomioitiin projektin alusta loppuun. Ennen tutkimuksen aloittamista haettiin tutkimusluvut sekä Hevostointi Laukilta, että Vaasan kaupungilta. Kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista ja kyselyt olivat täysin anonyymeja. Kyselyjen yhteydessä vastaajille kerrottiin ky-

selyn tarkoitus sekä opinnäytetyöprosessin eteneminen joko suullisesti tai saatekirjeellä. Huoltajien saatekirjeessä kysyttiin myös suostumus alaikäisen lapsen osallistumisesta kyselyyn. Kyselyjen tulokset säilytettiin huolellisesti, ettei kukaan ulkopuolinen henkilö päässyt niitä lukemaan. Tutkimuksen valmistuttua vastaukset tuhottiin. Tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta lisää se, että tutkimus ja vastausten analysointi on suoritettu huolellisesti ja ehdotonta rehellisyyttä noudattaen.

Tutkimuksen validiteetissa on kyse siitä, onko tutkimus pätevä. Tutkimuksen pätevyyteen vaikuttaa se, onko se perusteellisesti tehty ja se, onko tutkimuksen tulokset ja tehdyt päätelmät oikeita. Laadullisessa tutkimuksessa validiteetti voidaan ymmärtää myös uskottavuutena tai vakuuttavuutena. (Saaranen-Kauppinen ym. 2019 c)

Tutkimuksen luotettavuuden arvioimista hankaloittaa yksilölliset vastaukset ja pieni kokonaisvastaajien määrä. Näin ollen tutkimus oli tapaustutkimus, eikä se yksilöllisten vastaustensa perusteella ole yleistettävissä. Tutkimuksen ulkoinen validius on siis melko alhainen. Luotettavuutta kuitenkin puoltaa yhdenmukaisuus useimmissa vastauksissa koskien esimerkiksi turvallisuuden tunteeseen hevostöiminnassa.

5 TULOKSET

Tutkimuksessa selvitettiin kyselylomakkeen avulla sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta Hevostoiminta Laukissa. Kyselyt toimitettiin asiakkaille, huoltajille sekä yhteistyötahoille. Asiakkaiden kyselylomakkeet toimitettiin perinteisenä kyselylomakkeena, huoltajille tarjottiin paperisen lomakkeen lisäksi mahdollisuus täyttää e-kysely ja yhteistyötahojen kyselylomakkeet toimitettiin e-kyselyinä.

Kaikille kolmelle ryhmälle tehtiin omat lomakkeet, jotta kysymykset olisivat mahdollisimman hyvin kohdennettuja. Kyselylomakkeessa oli sekä kvantitatiivisia kysymyksiä joissa vastausasteikko oli 1-5, sekä kvalitatiivisia avoimia kysymyksiä, joilla haluttiin saada vielä tarkempaa tietoa vaikuttavuudesta. Koska asiakkaat ovat pääosin lapsia ja nuoria, heidän kyselylomakkeessaan vastausasteikko 1-5 oli korvattu asteikkoa vastaavilla hymynaamoilla, jotta vastaaminen olisi mahdollisimman helppoa.

Asiakkaille tarkoitetut kyselylomakkeet lähetettiin 14 asiakkaalle, joista vastauksia saatiin kuusi.

5.1.1 Asiakkaiden ajatukset hevostoiminnasta

Asiakkailta kysyttiin ensimmäiseksi, millaisia odotuksia heillä oli sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta ennen sen aloittamista. Kyselyn loppupuolella kysyttiin uudelleen asiakkaiden ajatuksia ”nyt”, eli kun hevostoiminnassa oli käyty ja toiminta tullut tutummaksi.

Odotukset. Asiakkaiden odotuksia hevostoiminnasta haluttiin selvittää. Asiakkaiden odotukset hevostoimintaa kohtaan olivat positiivisia, kukaan ei kokenut hevostoiminnan olevan ikävä asia.

”En tiennyt siitä mitään.”

”Jännittävää.”

”Toivoin, että saisin oppia paljon uutta.”

”Odotin sitä innolla.”

”Paljon ratsastusta.”

Asiakkaat olivat toiveikkaita uuden oppimisen suhteen. Osaa hevostoiminnan aloittaminen kuitenkin myös jännitti. Vain yksi vastanneista ei tiennyt hevostoiminnasta ennestään mitään, joten voidaan olettaa, että suurimmalle osalle vastaajista hevostoiminta oli tuttua jo ennen sen aloittamista.

Kokemukset. Kokemukset hevostoiminnasta olivat myönteisiä, kun asiakkailta kysyttiin ajatuksia hevostoiminnasta sen aloittamisen jälkeen, vastaajien vastauksissa on säilynyt positiivinen ajatus hevostoiminnasta.

”Se on kivaa ja hauskaa.”

”Kivaa. Paljon tekemistä.”

”...itsevarmuus myös paranee.”

”Oli kivaa ja opin joka kerta paljon uutta.”

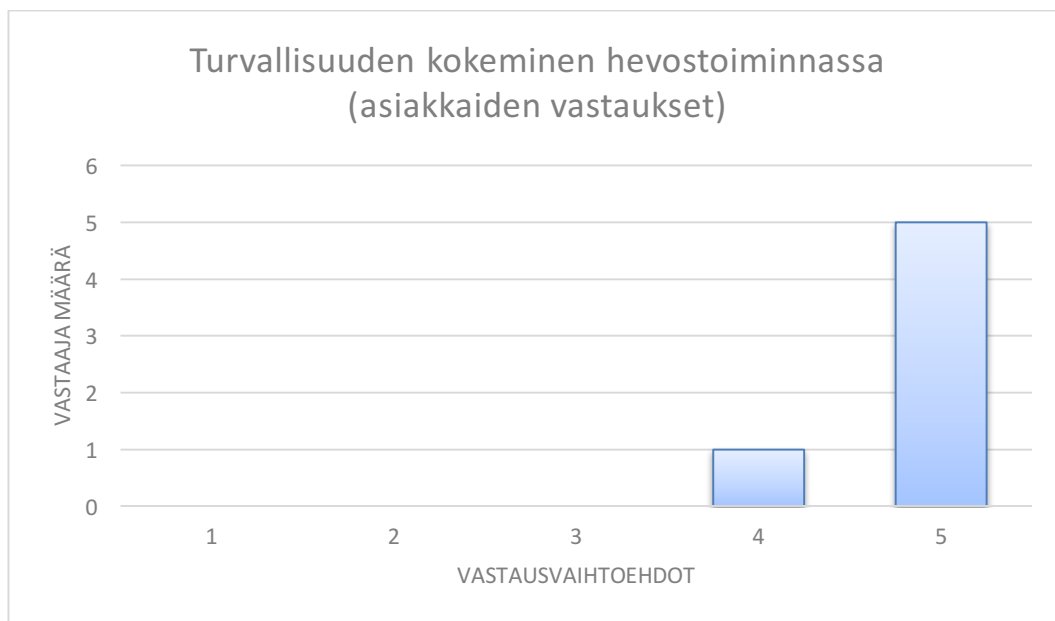
”Oli kivaa ja opin paljon uusia asioita itsestäni.”

”Saan paljon virtaa ja hyvää mieltä siitä.”

Kyselyn alussa kysyttiin vastaajien ajatusten hevostoiminnasta ennen sen aloittamista, jolloin vastauksissa nousi esiin asiakkaiden ajatukset mielekkästä tekemisestä ja toiveet oppia uutta. Kun kysyttiin ajatuksia hevostoiminnasta siellä käymisen jälkeen, voidaan todeta, että hevostoiminnasta alussa olleet ajatukset ovat myös joiltain osin toteutuneet. Kiva ja mielekäs tekeminen sekä uuden oppiminen nousivat esiin myös tämän kysymyksen vastauksissa.

5.1.2 Turvallisuuden kokeminen

Asiakkailta kysyttiin, ovatko he kokeneet olonsa turvalliseksi hevostoiminnassa. (ks. Kuvio 2)

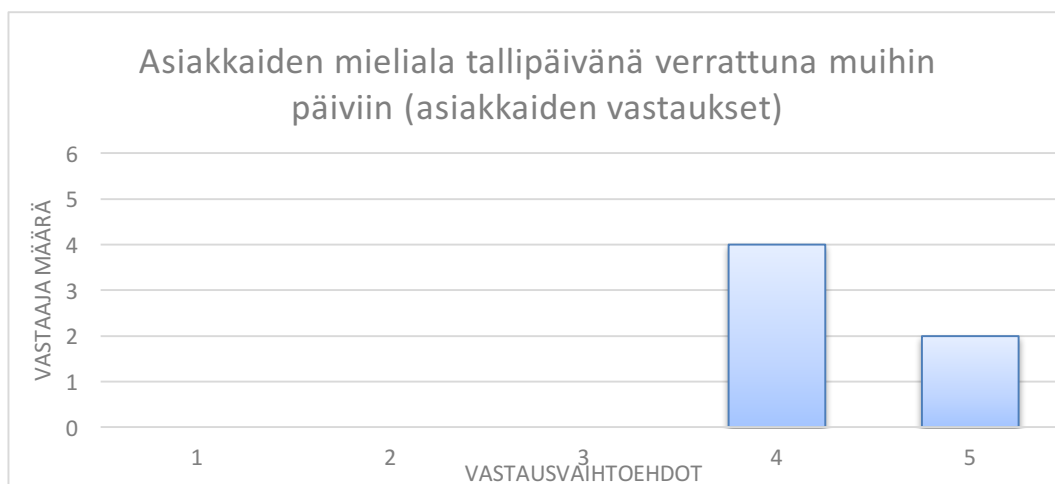

Kuvio 2. Turvallisuuden kokeminen hevostoiminnassa (Asiakkaiden vastaukset)

Vastauksien perusteella kaikki vastaajat ovat kokeneet olonsa turvalliseksi hevostoiminnassa, sillä asteikon alkupään (1-3) vastauksia ei esiintynyt ollenkaan. Tästä voidaan päätellä, että hevostoiminta on hyvin järjestettyä ja hevostoimintakäyttöön valikoidut hevoset siihen sopivia. Asiakkaiden kokema turvallisuus on tärkeää, jotta hevostoiminta voi olla vaikuttavaa.

5.1.3 Hevostoiminnan vaikutukset

Asiakkailta kysyttiin, onko mieliala ollut tallipäivänä parempi kuin muina päivinä. (ks. Kuvio 3)

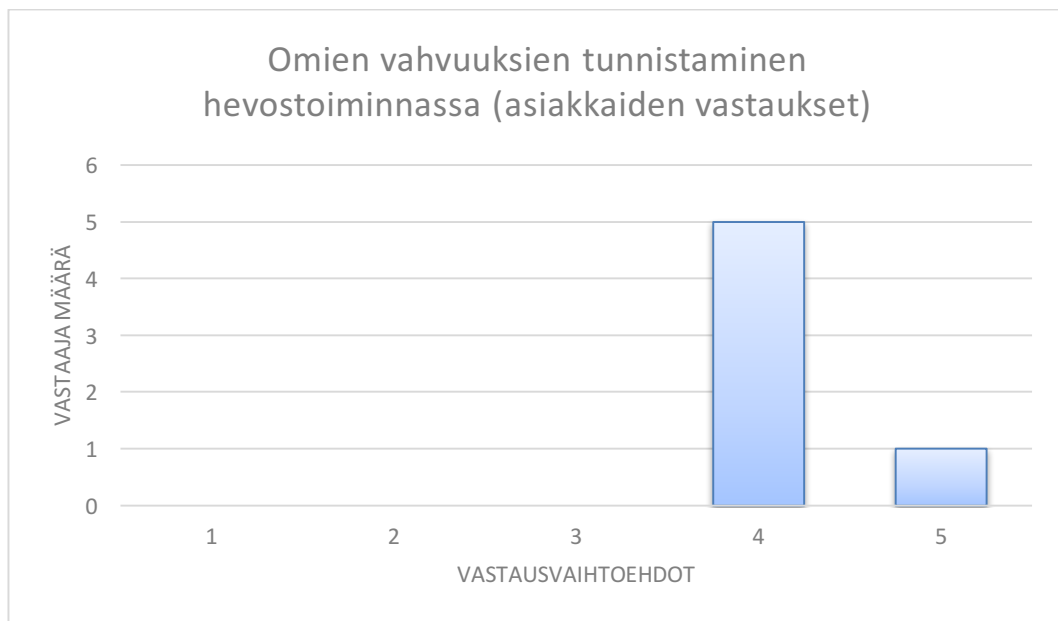

Kuvio 3. Asiakkaiden mieliala tallipäivänä verrattuna muihin päiviin

Vastausten perusteella asiakkaat kokivat, että tallipäivänä heidän mieliala on ollut parempi kuin muina päivinä.

5.1.4 Asiakkaiden omien vahvuuksien tunnistaminen

Asiakkailta kysyttiin, ovatko he oppineet tunnistamaan hevostoiminnassa omia vahvuuksiaan. (ks. Kuvio 4)

Kuvio 4. Asiakkaiden omien vahvuuksien tunnistaminen hevostoiminnassa

Vastauksista voidaan päätellä, että asiakkaat ovat oppineet tunnistamaan hevostoiminnassa omia vahvuuksiaan.

Asiakkaiden vahvuuksien tunnistamista haluttiin selvittää. Avoimessa kysymyksessä asiakkailta haluttiin tarkempaa tietoa siitä, millaisia vahvuuksia he ovat itsessään tunnistaneet.

”Opin harjoittelemalla. Osaan paljon jos uskallan tehdä. Olen vahva.”

”Osaan ja uskallan. Olen rohkea ja luotan itseeni.”

”Ystävällisyys.”

”Rauhallisuus.”

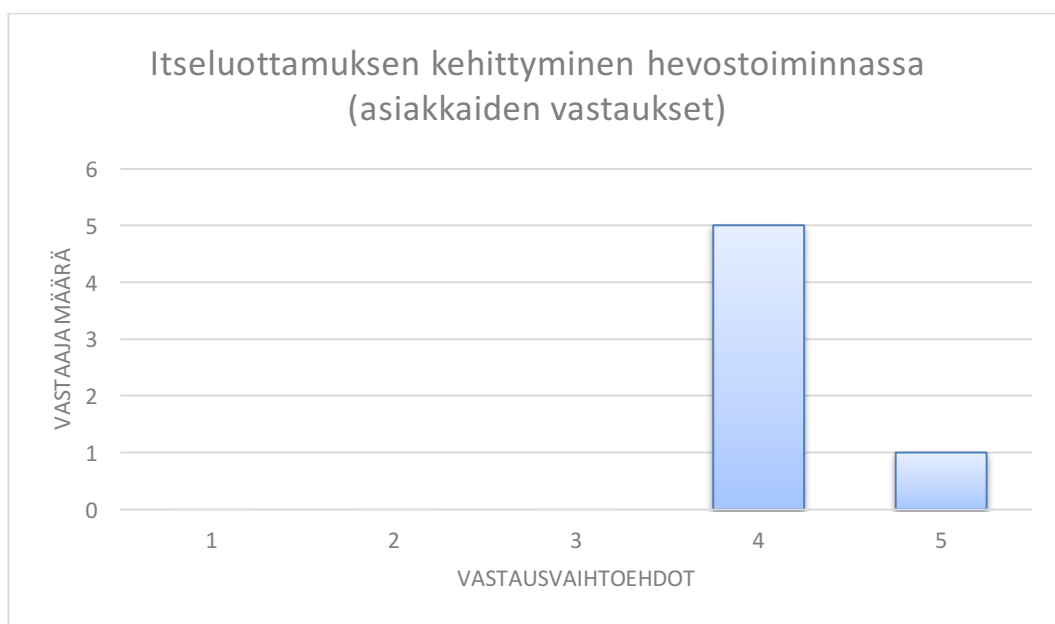
”Heppa tietoa.”

”Rohkeus hevosen kanssa.”

Vastausten perusteella hevostoiminnan avulla on onnistuttu tarjoamaan asiakkaille työkaluja, joiden avulla he ovat löytäneet vahvuuksiaan. Asiakkaat ovat kokeneet onnistumisen tunnetta myös hevosiin liittyvissä asioissa ja sitä kautta asiakkaalla on ollut mahdollisuus löytää itsestään uusia vahvuuksia ja onnistumisen tunteita.

5.1.5 Itseluottamuksen kehittyminen

Asiakkailta kysyttiin, kokevatko he heidän itsetunnon kehittyneen hevostoiminnassa. (ks. Kuvio 5)

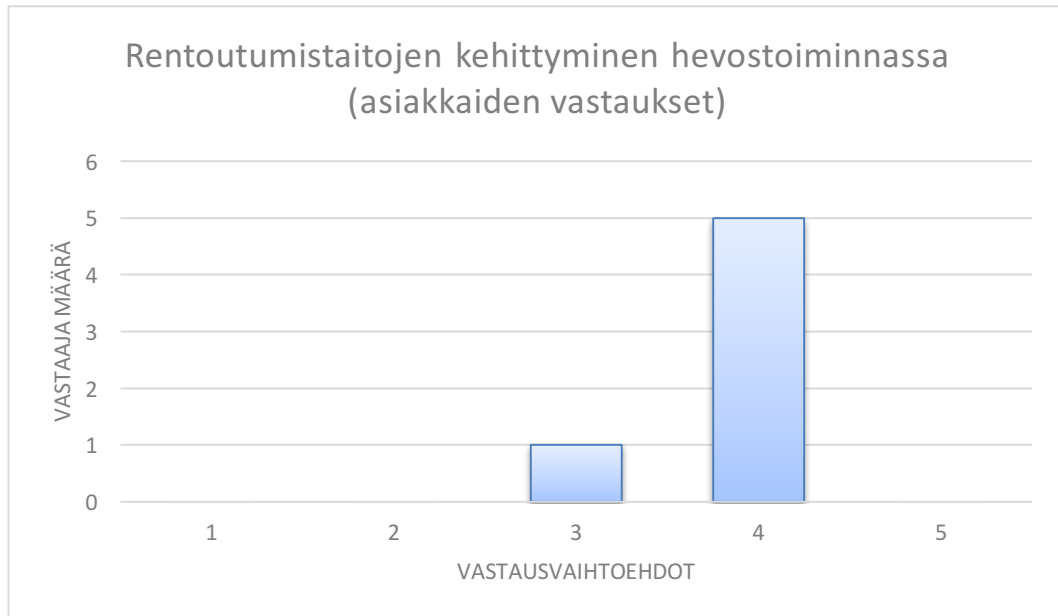

Kuvio 5. Itseluottamuksen kehittyminen hevostoiminnassa (Asiakkaiden vastaukset)

Vastausten perusteella voitiin päätellä, että hevostoiminnalla on positiivisia vaikutuksia asiakkaiden itseluottamukseen.

5.1.6 Rentoutumistaitojen kehittyminen

Asiakkailta kysyttiin, ovatko heidän rentoutumistaidot kehittyneet hevostoiminnassa. (ks. Kuvio 6)

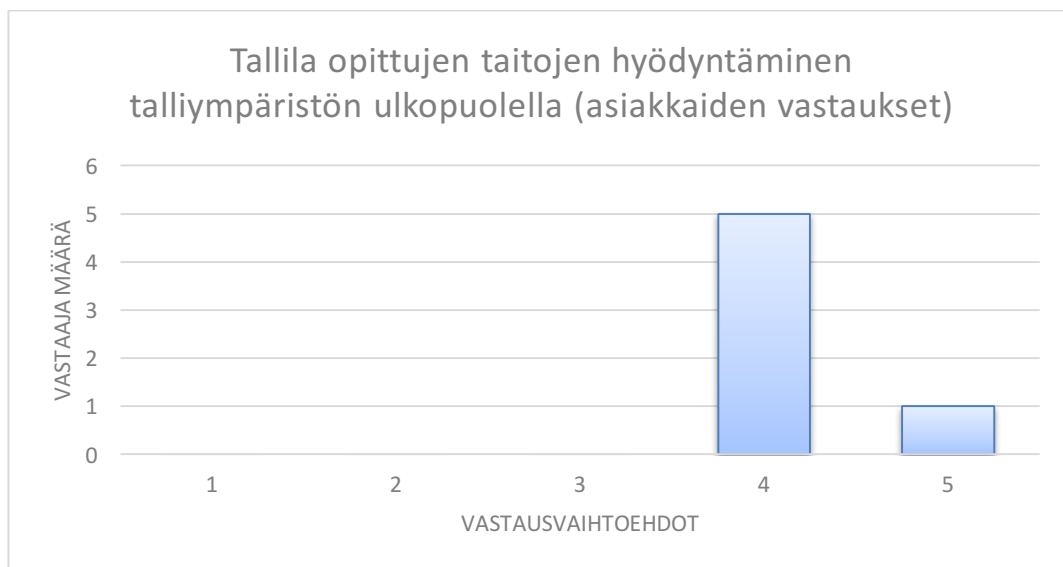

Kuvio 6. Asiakkaiden rentoutumistaitojen kehittyminen hevostoiminnassa

Vastauksista voidaan päätellä, että hevostoiminta kehittää rentoutumistaitoja. Kukaan vastanneista ei kuitenkaan valinnut vastausvaihtoehdoksi asteikolla vaihtoehtoa viisi (eniten kehittämistä kuvaava vaihtoehto), joten jatkossa hevostoiminnassa voitaisiin kiinnittää tähän vielä enemmän huomiota.

5.1.7 Tallitaitojen hyödyntäminen arjessa

Hevostoiminnan tarkoituksena on tarjota työkaluja asiakkaan omaan arkeen. Näin ollen haluttiin selvittää, ovatko asiakkaat saaneet hyötyä tallilla opituista asioista myös talliympäristön ulkopuolella. (ks. Kuvio 7)

Kuvio 7. Tallilla opittujen taitojen hyödyntäminen talliympäristön ulkopuolella (Asiakkaiden vastaukset)

Vastausten perusteella asiakkaat kokevat, että tallilla opituista taidoista on ollut hyötyä muuallakin kuin vain tallilla.

Avoimessa kysymyksessä haluttiin lisätietoa siitä, millaisissa tilanteissa asiakas on huomannut, että tallilla opituista asioista on hyötyä myös talliympäristön ulkopuolella.

”Uudet asiat eivät pelota enää. Uskallan kokeilla enemmän asioita.”

”Uskallan tehdä paljon uusia asioita koulussa.”

”Olen rohkea.”

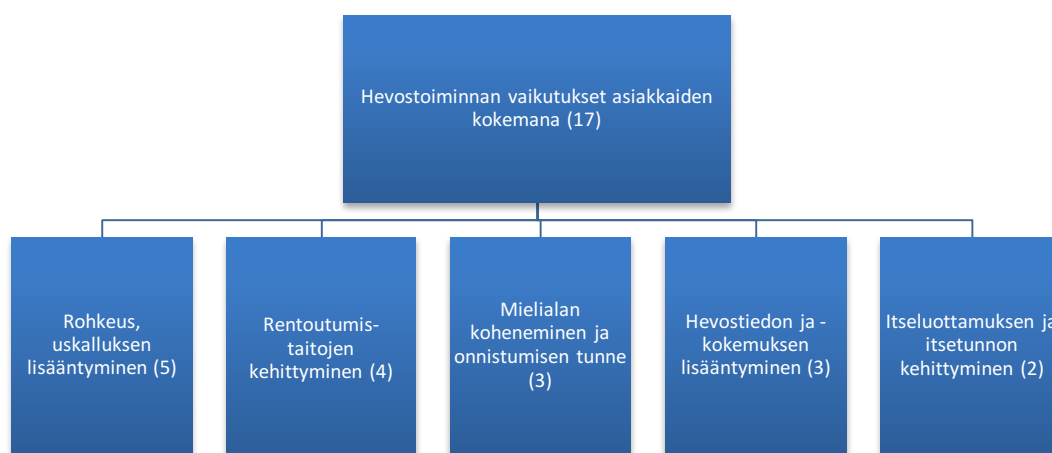
Vastausten perusteella voidaan todeta, että hevostoiminnassa on opittu asioita, jotka vaikuttavat positiivisesti myös tallin ulkopuoliseen elämään. Kahdessa vastauksessa kolmesta asiakas kertoi, että uusien asioiden tekeminen on hevostoiminnassa opittujen asioiden avulla helpompaa: voidaan päätellä, että hevostoiminnalla on ollut positiivinen vaikutus sosiaalisten taitojen kehittymiseen ja rohkeuteen.

5.1.8 Hevostoiminnan hyödyt asiakkaiden hyvinvointiin

Asiakkailta haluttiin selvittää, mitä hyötyä he ovat hevostoiminnasta kokeneet ja millaisia konkreettisia vaikutuksia hevostoiminnalla on ollut heidän hyvinvointiin.

Hevostoiminnan tärkeitä tavoitteita ovat itsetunnon ja mielialan kohenemiseen liittyvät asiat. Vastausten perusteella voidaan todeta, että suurimman osan kanssa vastaajista näihin tavoitteisiin on hevostoiminnan avulla päästy ja hevostoiminnalla on ollut positiivista vaikutusta asiakkaisiin. Suurin osa vastanneista koki, että hevostoiminnasta on ollut hyötyä esimerkiksi itseluottamuksen ja keskittymiskyvyn parantumisessa sekä eläinten kanssa toimimiseen liittyvässä rohkeudessa.

Hevostoiminnalla aikaan saatuja vaikutuksia on koottu avoimien vastausten perusteella kuviossa 8. Ilmaisuja on yhteensä 17. (ks. Kuvio 8)

Kuvio 8. Hevostoiminnan vaikutukset asiakkaiden kokemana (ilmaisu)

Rohkeus, uskalluksen lisääntyminen. Asiakkaat kokivat, että suurin hyöty hevostoiminnasta liittyy rohkeuteen. Asiakkaat kokivat, että hevostoiminnan myötä he uskaltavat enemmän.

”Rohkeus, uskalluksen lisääntyminen.

”Olen rohkeampi, luotan itseeni ja uskallan kokeilla uutta.”

”Nyt uskallan tehdä enemmän asioita...”

Rentoutumistaitojen kehittyminen. Asiakkaat kokevat, että hevostoiminnalla on paljon positiivista vaikutusta rentoutumistaitoihin ja rentoutumiseen.

”...olen rento ja hymyilen enemmän koulussa.”

Mielialan koheneminen ja onnistumisen tunne. Asiakkaat kertovat, että hevostoiminta kohottaa mielialaa ja tuottaa onnistumisen tunteita.

”Tallipäivät on kivempia kuin tavalliset arkipäivät.”

”...toiminnasta saa onnistumisen tunteita.”

Hevostiedon ja –kokemuksen lisääntyminen. Asiakkaat kertovat hevostoiminnan lisäävän heidän hevoskokemustaan.

”Oppi olemaan pelkäämättä isoa eläintä.”

Itseluottamuksen ja itsetunnon kehittyminen. Asiakkaat kokevat, että hevostoiminta vaikuttaa itseluottamukseen ja kehittää itsetuntoa sekä itsevarmuutta.

”Toivon toiminnan parantavan itsevarmuutta...”

Vastausten perusteella voidaan todeta, että asiakkaat tunnistavat itsessään hevostoiminnan kautta aikaan saatuja vaikutuksia. Asiakkaiden suurimmat esiin nostetut vaikutukset omassa hyvinvoinnissaan liittyivät rohkeuteen sekä rentoutumistaitoihin. Rohkeuden kehittyminen onkin yksi yleisimmistä hevostoiminnalle asetetuista tavoitteista (ks. luku 3.4.1).

5.1.9 Asiakkaiden esiin tuomat kehitysideat ja toiveet hevostoiminnasta jatkossa

Asiakkailta kysyttiin, millaisia asioita he eivät hevostoiminnassa haluaisi tehdä. Kysymystä tarkennettiin kuvailemalla näiden asioiden olevan ikäviä ja tekevän asiakkaan surulliseksi. Vastauksia tuli kuusi, joista kolme oli vain viiva (-).

”Ei oo ollut täällä hetkellä semoista tilannetta.”

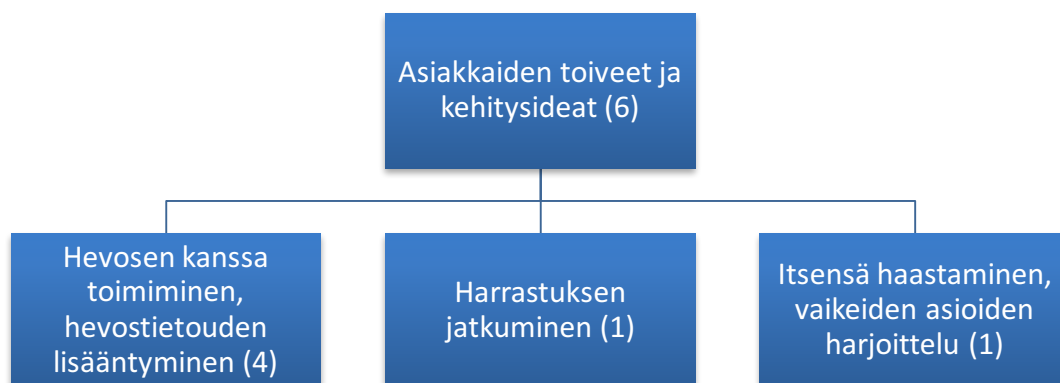
”Ei mikään.”

Vastauksista voitiin päätellä, että hevostoiminta on ollut asiakkaille mieluista ja siellä tehdyt asiat ovat olleet asiakkaiden mieleen. Vastauksista kahdessa oli kerrottu sanallisesti, ettei ikäviä asioita ole ollut. Neljässä vastauksessa oli viiva, josta voitiin päätellä myös, ettei ikäviä asioita ole hevostoiminnassa tehty.

Asiakkailta kysyttiin, millaisia asioita he haluaisivat hevostoiminnassa tehdä. Tällä kysymyksillä haluttiin kehitysideoita ja ajatuksia siitä, miten hevostoimintaa tulisi jatkossa kehittää, jotta toiminta olisi asiakkaille mahdollisimman mielekästä.

Suuri osa asiakkaista haluaa hevostoiminnassa toimintaa nimenomaan hevosten kanssa ja oppia lisää hevosista. Vastauksissa tuli esille myös hevosharrastuksen jatkuminen hevostoimintajakson jälkeenkin, joka tukee vastaustulosta siinä, että hevosten kanssa toimiminen on mielekästä.

Asiakkaiden toiveita ja kehitysideoita on koottu ja selkeytetty avoimien vastausten perusteella kuviossa. Ilmaisuja yhteensä 6. (ks. Kuvio 9)

Kuvio 9. Asiakkaiden toiveet ja kehitysideat (ilmaisut)

Asiakkaiden toiveita ja kehitysideoita toimintaan liittyen selvitettiin avoimien kysymysten muodossa.

Hevosen kanssa toimiminen, hevostietouden lisääntyminen. Asiakkaiden toiveista tulee ilmi, että he haluavat tehdä hevostoiminnassa eniten harjoitteita hevosten kanssa ja oppia hevosista lisää.

”Erilaisia harjoituksia hevosten kanssa.”

”Ratsastaa, hoitaa, tehä letejä hepoille.”

”Oppia vielä enemmän hevosista...”

”Ratsastaminen.”

Harrastuksen jatkuminen. Vastauksissa toiveena esiintyy hevosharrastuksen jatkuminen myös tulevaisuudessa.

”...luulen, että hevosharrastus tulee olemaan iso tuki jatkossakin.”

Itsensä haastaminen, vaikeiden asioiden harjoittelu. Asiakkaiden vastauksista ilmenee toive voida haastaa itseään ja harjoitella vaikeita asioita hevostoiminnassa.

”Haastaa itseäni. Harjoitella vaikeita asioita.”

5.2 Huoltajien vastaukset

Huoltajien kyselylomakkeita toimitettiin yhteensä kahdeksan kappaletta, joita palautui paperiversiona kaksi ja e-kyselynä kaksi.

5.2.1 Huoltajien ajatukset hevostoiminnasta

Asiakkaiden tavoin myös huoltajilta haluttiin selvittää, mitä ajatuksia heillä oli hevostoiminnasta ennen sen aloittamista.

”Kivaa tekemistä hevosten kanssa.”

”Hyvää hevostenkäsittelyä luvassa...”

”...samalla lapsi saa uuden harrastuksen.”

”Juttelua tukihenkilön ja lapsen välillä kaikenlaisista asioista.”

”En tarkkaan tiennyt mitä se on, mutta ajattelin sen sopivan eläinrakkaalle lapselleni.”

”Tyttöselle mielenmaltin opettelua.”

”Hyvä ja rento tapa harjoitella vaikeita asioita.”

Huoltajien ajatukset hevostoiminnasta ennen sen aloittamista olivat positiivisia ja huoltajat uskoivat, että hevostoiminnan avulla on mahdollista opetella uusia taitoja. Melkein kaikkien vastanneiden vastauksista tuli ilmi, että hevostoiminnasta on ollut ajatuksena saada kokemusta hevosen kanssa toimimisesta ja mahdollisesti uusi harrastus lapselle. Yksi vastaaja ei tiennyt hevostoiminnasta ennakkoon kovin paljoa, mutta asenne hevostoimintaa kohtaan oli utelias ja positiivinen.

Huoltajilta kysyttiin saman otsikon alla myös sitä, mitä he kokivat lapsensa ajatelleen hevostoiminnasta ennen sen aloittamista.

”Hevoset kiinnostavat.”

”Lapsi oli siitä kiinnostunut ja vähän jännitti. Kyseli paljon etukäteen, mitä siellä tehdään.”

”Ei varmaan mitään.”

”Jännittävää ja hauskaa.”

Vastauksista voidaan päätellä, että huoltajat ovat kokeneet hevostoiminnan olevan lapsille mielekästä. Suurin osa huoltajista on uskonut lapsensa olevan kiinnostunut hevostoiminnasta. Kukaan vastaajista ei suoranaisesti kokenut, että lapsi voisi ajatella hevostoiminnasta negatiivisesti ennen sen aloittamista. Yksi huoltaja ajatteli, ettei hänen lapsensa ajattelle hevostoiminnasta todennäköisesti mitään. Myös lapsen kiinnostus hevosia kohtaan oli huomioitu huoltajien vastauksissa.

5.2.2 Huoltajien ajatuksia hevostoiminnasta siellä käymisen jälkeen

Myös huoltajilta kysyttiin ajatuksia hevostoiminnasta ”nyt”, eli siellä käymisen jälkeen.

”Ihan oookoo. En pysty sanomaan miten siihen vertaisin ”käypä hoito”-suositukset.”

”Hevostoiminta on varmasti ok erilaiselle lapselle kuin omani on. Lapseni ei ollut kovin jutteluhaluinen, tykkäsi kyllä kun pääsi eri paikkoihin käymään ja tallille.”

”Maailman paras juttu lapselleni =)”

”Erittäin hyvä tapa työstää ongelmia. Hevosten kanssa on rentoa ja mutkattonta.”

”Lapselle jää myös työkalut jatkaa prosessia hevostoiminnan jälkeen.”

Vastauksista ei tullut ilmi, että kukaan huoltajista ajattelisi hevostoiminnasta ehdottoman negatiivisesti, vaikka kaikkien vastanneiden osalta hevostoiminta ei ehkä ollut täyttänyt odotuksia juuri kyseisen lapsen kohdalla. Kaksi vastaajaa olivat hevostoimintaan tyytyväisiä ja toinen näistä vastaajista ajatteli hevostoiminnasta olevan apua vielä sen loppumisen jälkeenkin, joka tukee ajatusta hevostoiminnan positiivisista vaikutuksista.

Huoltajilta haluttiin selvittää vielä se, mitä huoltajat ajattelevat lapsen ajattelevan hevostoiminnasta siellä käymisen jälkeen.

”Tykkää hevosista ja on oppinut mm. valjakko-ajon perusteita.”

”Se on tosi mieluista ja hän odottaa hartaasti hevostoimintaan pääsyä.”

”Oli hyvä apu moneen asiaan. Jäi hyvä mieli ja kehitys on jatkunut myös toiminnan jälkeen positiiviseen suuntaan.”

”Neutraali.”

Vastauksista ilmeni, että kukaan huoltajista ei koe lapsensa ajattelevan hevostoiminnasta negatiivisesti siellä käymisen jälkeen. Vastausten mukaan huoltajat ajattelevat hevostoiminnan antaneen mielekästä sisältöä lapsen elämään ja tarjonneen lapselle apua ja työkaluja myös tulevaisuuteen.

5.2.3 Hevostoiminnalle asetetut tavoitteet huoltajien näkökulmasta

Huoltajilta kysyttiin, millaisia tavoitteita hevostoiminnalla lähdettiin täyttämään heidän näkökulmastaan.

”Ajattelin, että tukihenkilö saisi luotua syvämmän suhteen lapseen ja lapsi kertoisi hänelle ongelmistaan.”

”...antaa rohkeutta tarttua asioihin ja tehdä vaikeitakin asioita itse.”

”...itsetunnon kohentumista.”

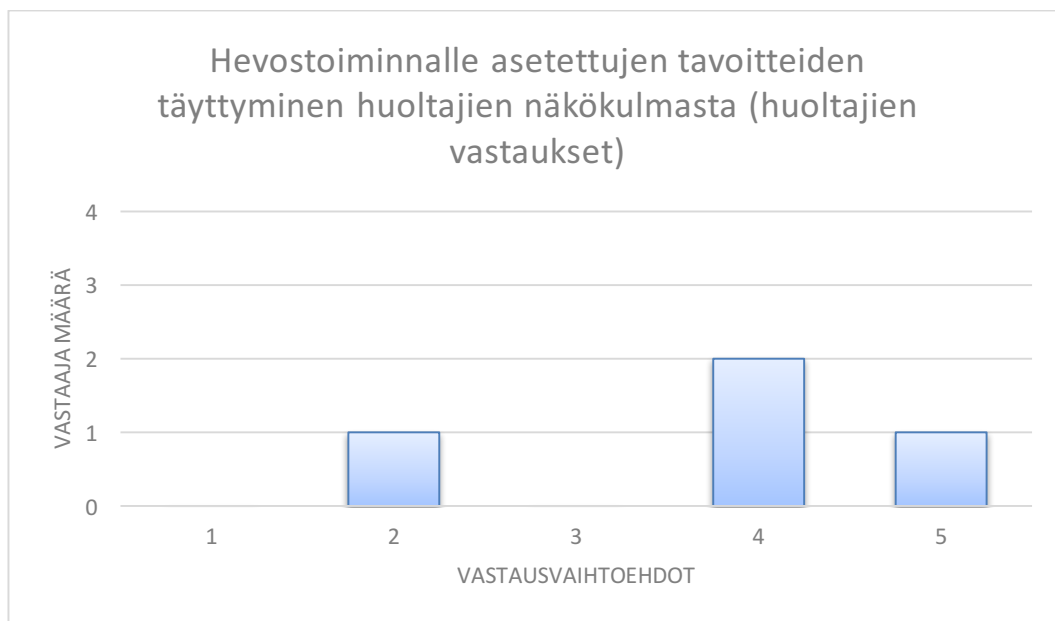
”Jumittamisen vähentymistä, kärsivällisyyden lisäämistä...”

”Mielenmaltin hallintaa”

”Vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja...”

Vastauksista ilmeni, että huoltajien näkökulmasta hevostoiminnalle asetetut tavoitteet olivat paljolti samoja kuin ne tavoitteet, joita hevostoiminnalle yleensä asetetaan. Yksi huoltajista nosti esiin myös hevostoiminnassa syntyvän tukihenkilösuhteen.

Huoltajilta kysyttiin vastaavasti, kokevatko he, että hevostoiminnan alussa asetetut tavoitteet ovat täyttyneet hevostoimintajakson aikana. (ks. Kuvio 10)

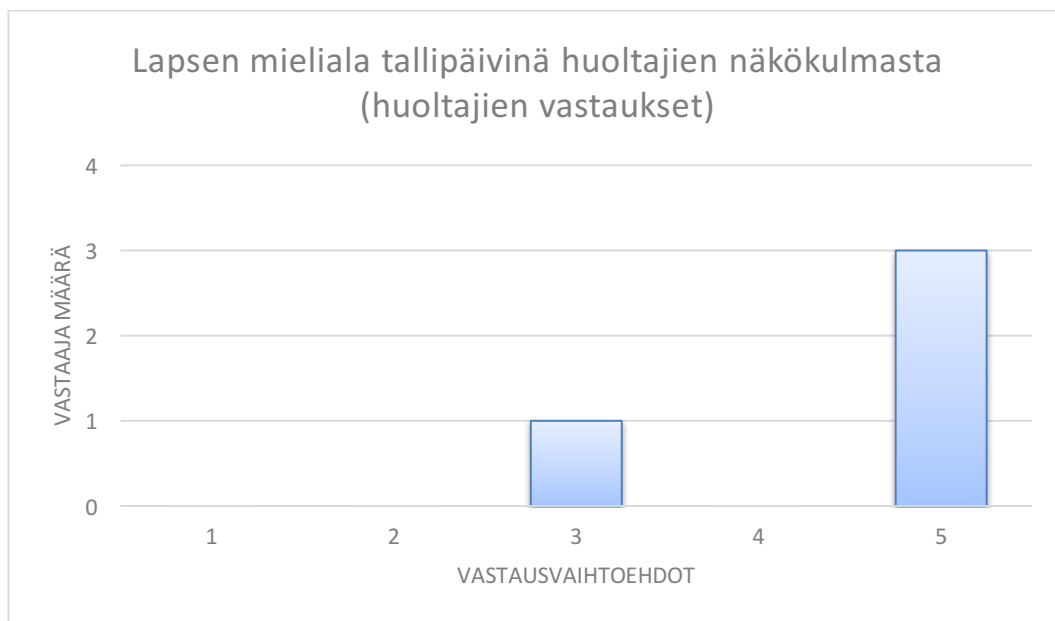

Kuvio 10. Hevostoiminnalle asetettujen tavoitteiden täyttyminen huoltajien näkökulmasta (Huoltajien vastaukset)

Vastauksista voidaan päätellä huoltajien kokevan, että hevostoiminnalle asetetut tavoitteet ovat saavutettu melko hyvin. Vastauksissa esiintyy hevostoiminnan vaikuttavuuden yksilöllisyys, jonka voi huomata yhden huoltajan arvioinnista jonka mukaan hevostoiminnan tavoitteiden saavuttaminen olisi jäänyt melko vajaaksi (arvio 2).

5.2.4 Hevostoiminnan vaikutukset

Huoltajilta kysyttiin, kokevatko he, että lapsen mieliala on ollut tallipäivinä parempi verrattuna muihin päiviin. (ks. Kuvio 11)

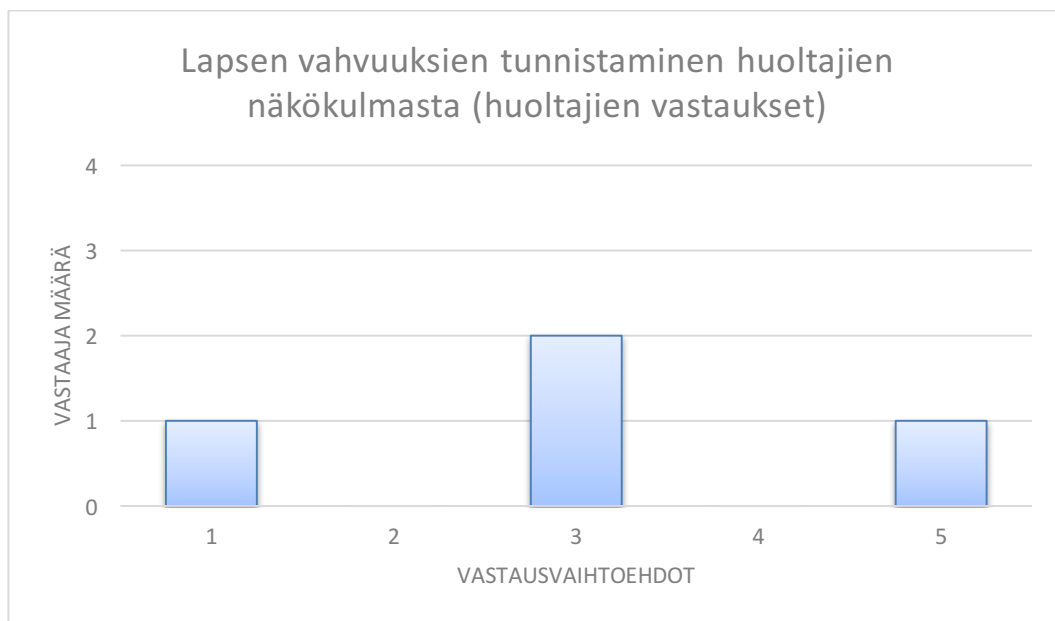

Kuvio 11. Lapsen mieliala tallipäivinä huoltajien näkökulmasta

Vastauksista ilmeni, että huoltajien mielestä lapsen mieliala tallipäivinä verrattuna muihin päiviin on ollut parempi. Kukaan ei esittänyt vaihtoehtoja 1 tai 2, joten vastauksista voidaan päätellä, että tallikäynneillä on positiivista vaikutusta lapsen mielialaan.

5.2.5 Hevostoiminnan vaikutukset lasten ja nuorten omien vahvuuksien tunnistamiseen

Hevostoiminta on opettanut lasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan: Huoltajilta kysyttiin, onko heidän mielestään hevostoiminta opettanut lasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan. (ks. Kuvio 12)

Kuvio 12. Lapsen vahvuuksien tunnistaminen huoltajan näkökulmasta (Huoltajien vastaukset)

Huoltajien vastauksista ilmeni jonkin verran hajontaa. Keskivaiheen vastaajien lisäksi yksi vastaajista oli sitä mieltä, ettei hevostoiminta ole auttanut lasta tunnistamaan vahvuuksiaan ollenkaan ja yksi sitä mieltä, että hevostoiminta on auttanut paljon: vastauksissa on hajontaa ja voidaan päätellä, että hevostoiminta vaikuttaa eri lapseen eri tavoin.

Millaisia vahvuuksia olet tunnistanut lapsessasi toiminnan myötä: Huoltajilta haluttiin selvittää tarkemmin, millaisia vahvuuksia he ovat lapsessaan tunnistaneet hevostoiminnan myötä.

”Matalampi kynnyks kokeilla uusia asioita. Helpompaa kertoa miltä tuntuu ja enemmän rohkeutta kertoa omia mielipiteitä.”

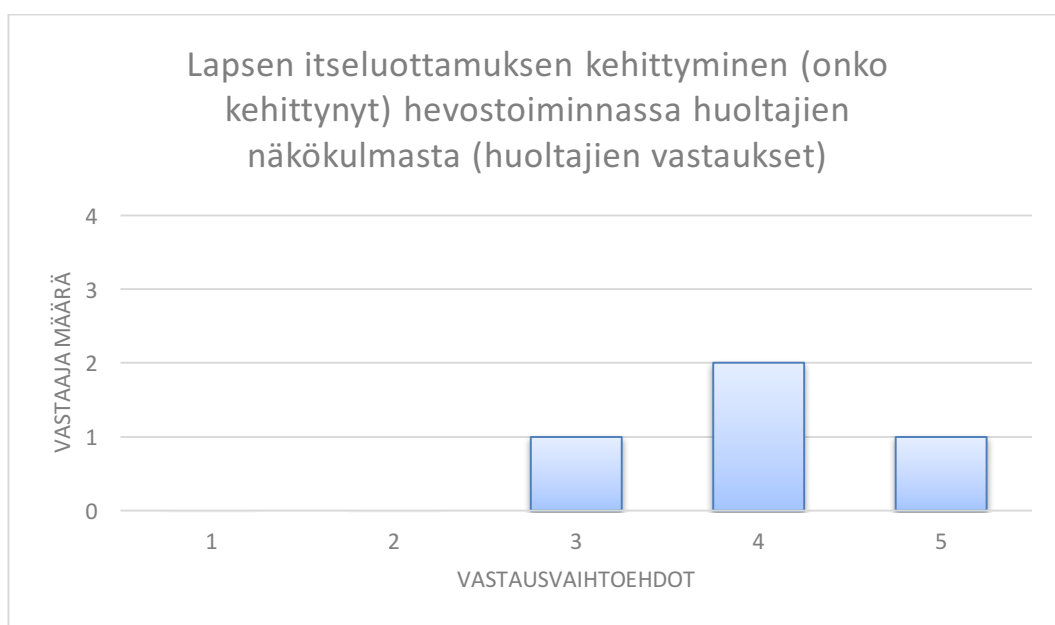
”Itsetunto on kohentunut hevosten parissa. Uskalsi mennä yksin taksilla – joka uusi asia – kun pääsi rakkaiden hevosten luo.”

”...ehkä on opiskellut mielenhallintaa.”

”Ei muutosta mihinkään suuntaan.”

Vastausten mukaan hevostoiminnalla on saatu lapsissa esiin niitä vahvuuksia, joita toiminnalle yleensä tavoitteiksi asetetaan. Yksi vastaaja ei kuitenkaan ollut huomannut hevostoiminnan vaikuttaneen mitenkään, joten tämän lapsen kohdalla hevostoiminnan vaikuttavuus ei ole ollut hyvä.

Hevostoiminta on kehittänyt lapsen itseluottamusta: Huoltajilta kysyttiin, onko hevostoiminta heidän mielestään kehittänyt lapsen itseluottamusta. (ks. Kuvio 13)

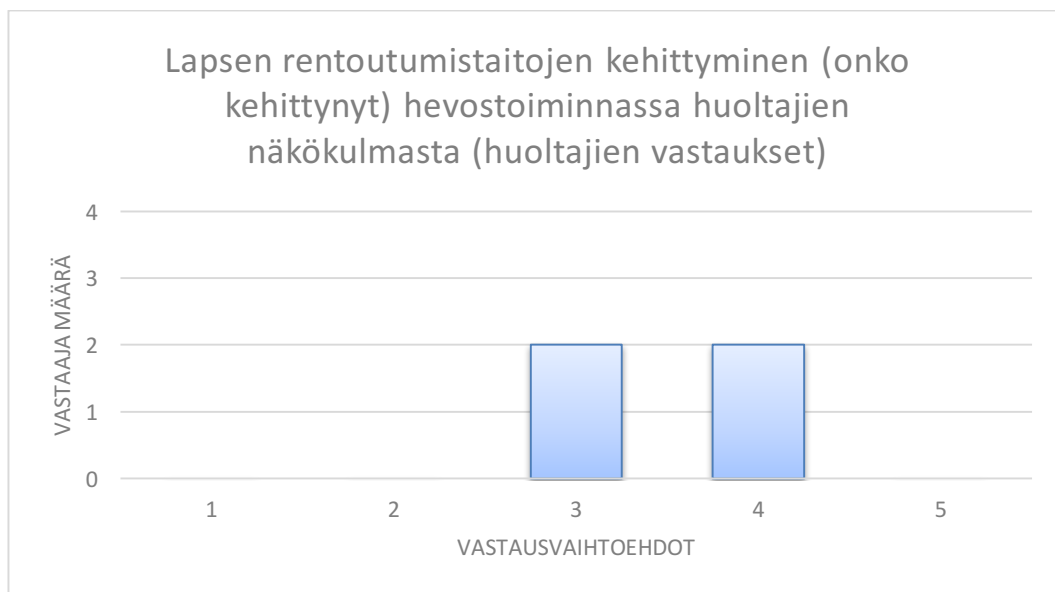

Kuvio 13. Lapsen itseluottamuksen kehittyminen (onko kehittynyt) hevostoiminnassa huoltajien näkökulmasta

Vastauksista on pääteltävissä, että hevostoiminnalla on ollut vaikutusta toiminnassa käyneiden lasten itseluottamukseen. Kaikkien vastaajien mielestä lapsen itseluottamus ei kuitenkaan ole kehittynyt niin paljon, kuin olisi voinut tai kuinka paljon on ehkä odotettu.

5.2.6 Huoltajien näkemys lasten rentoutumistaitojen kehityksestä

Huoltajilta kysyttiin, onko hevostoiminta heidän mielestään kehittänyt lapsen rentoutumistaitoja. (ks. Kuvio 14)

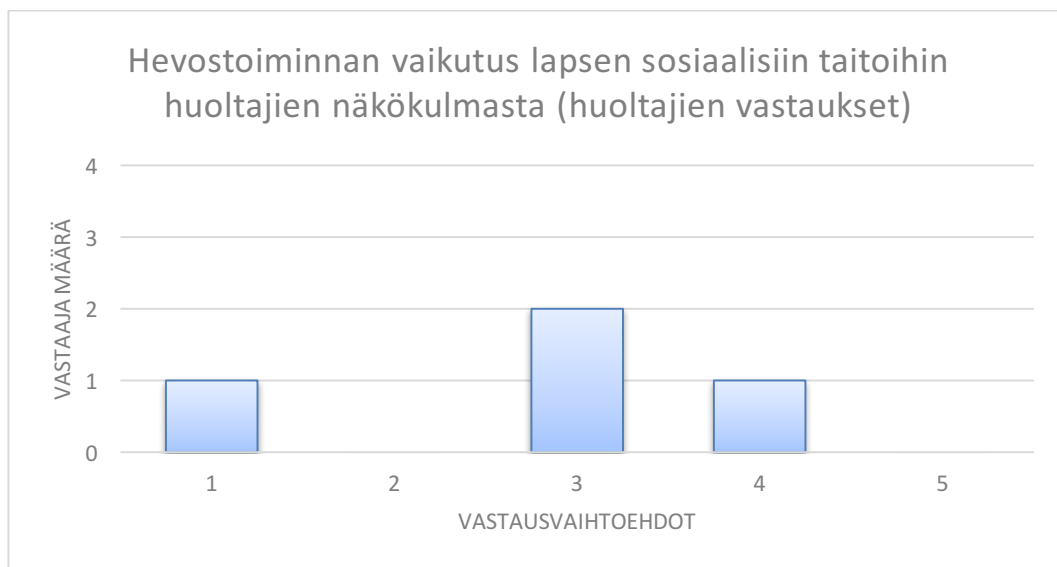

Kuvio 14. Lapsen rentoutumistaitojen kehittyminen (onko kehittynyt) hevostoiminnassa huoltajien näkökulmasta (Huoltajien vastaukset)

Vastauksista ilmeni, että hevostoiminnalla on ollut vaikutusta lapsen rentoutumistaitoihin. Vastauksista tuli kuitenkin ilmi, että kukaan huoltajista ei koe, että lapsen rentoutumistaidot olisivat parantuneet parhaalla mahdollisella tavalla, sillä kukaan ei antanut arviota 5.

5.2.7 Hevostoiminnan vaikutus lapsen sosiaalisiin taitoihin

Huoltajilta haluttiin selvittää, kokevatko he hevostoiminnassa opittujen sosiaalisten taitojen olleen hyödyllisiä myös talliympäristön ulkopuolella. (ks. Kuvio 15)

Kuvio 15. Hevostoiminnan vaikutus lapsen sosiaalisiin taitoihin huoltajien näkökulmasta (Huoltajien vastaukset))

Huoltajien näkemykset lasten sosiaalisten taitojen kehittämisestä oli melko hajainen. Yksi vastaaja koki jopa, että hevostoiminnalla ei ole ollut ollenkaan vaikutusta lapsen sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Suurin osa vastanneista oli kuitenkin sitä mieltä, että vaikutusta on ollut. Vastauksista voidaan päätellä hevostoiminnan vaikuttaneen lapsen sosiaalisten taitojen kehittämiseen yksilöllisesti, lapsesta ja sen tavoitteista riippuen. (ks. 3.3)

Huoltajilta haluttiin kysyä tarkemmin, millaisia vaikutuksia sosiaalisiin taitoihin hevostoiminnalla on ollut ja millaisissa tilanteissa talliympäristön ulkopuolella vaikutukset tulevat esille.

”Rohkeus tehdä uusia asioita. Rohkeus kertoa omia mielipiteitä myös esim. koulussa...”

”...Rennompi suhtautuminen muihin ihmisiin esim koulussa ja harrastuksissa.”

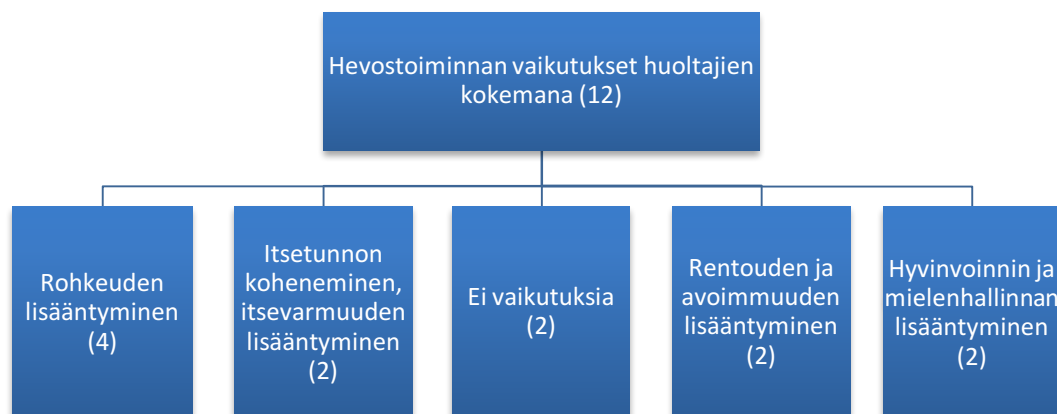
”Ei vaikutusta.”

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan päätavoitteina on yleensä kehittää lapsen rohkeutta ja rentoutumistaitoja. Vastauksista voidaan päätellä, että hevostoiminnalla on ollut vaikutusta lapsien sosiaalisiin taitoihin samalla kehittäen juuri esimerkiksi rohkeutta. Vastauksissa tuli esille kuitenkin yhden huoltajan mielipide siitä, ettei hevostoiminnalla ole ollut vaikutusta lapsen sosiaalisiin taitoihin: voidaan siis vastausten perusteella sanoa, että hevostoiminnan vaikuttavuus sosiaalisiin taitoihin on vaihtelevaa. Vastausten mukaan hevostoiminnassa saavutetut hyödyt näkyvät arkisissa tilanteissa harrastuksissa ja koulussa.

5.2.8 Hevostoiminnan vaikutukset lasten yleiseen hyvinvointiin

Kyselyssä haluttiin myös selvittää huoltajien ajatuksia siitä, mitä hyötyä hevostoiminnasta on lapselle ollut ja millaisia vaikutuksia hevostoiminnalla on ollut lapsen hyvinvointiin.

Hevostoiminnalla saatuja vaikutuksia on koottu ja selkeytetty avoimien vastauksien perusteella kuviossa. Ilmaisuja yhteensä 12. (ks. Kuvio 16)

Kuvio 16. Hevostoiminnan vaikutukset huoltajien kokemana (ilmaisut)

Avoimilla kysymyksillä pyrittiin konkretisoimaan hevostoiminnan vaikutuksia asiakkaiden arkiseen hyvinvointiin.

Rohkeuden lisääntyminen. Huoltajat vastauksissaan ovat sitä mieltä, että hevostointa kehittää lapsen rohkeutta.

”...rohkeutta on enemmän uusien haasteiden edessä...”

”Tärkein on rohkeus. Rohkeus tehdä vaikeita asioita ja osallistua vaikka jännittää...”

Itsetunnon koheneminen, itsevarmuuden lisääntyminen. Huoltajat kokevat, että lapsen itsetunto kasvaa ja itsevarmuus lisääntyy hevostoiminnassa.

”...ehkä on saanut itsevarmuutta lisää...”

”Itseluottamus on kasvanut.”

Ei vaikutuksia. Kahden huoltajan mukaan hevostoiminnalla ei ole ollut vaikutusta lapseen.

”Ei vaikutusta.”

Rentouden lisääntyminen. Huoltajat kokevat, että hevostointa on lisännyt lapsen rentoutta.

”...rennompi suhtautuminen muihin ihmisiin esim. koulussa ja harrastuksissa.”

Avoimuuden lisääntyminen. Huoltajat kertovat, että hevostointa vaikuttaa lapsen avoimuuteen.

”...rohkeus kertoa omia mielipiteitä myös esim. koulussa.”

Hyvinvoinnin ja mielenhallinnan lisääntyminen. Huoltajat kokevat, että hevostoiminnalla saattaa olla vaikutusta lapsen mielenhallintaan. Vastauksista ilmenee myös, että lapsi hyötyy hevostoiminnassa saamastaan aikuisen huomiosta.

”...ehkä on opiskellut mielenhallintaa.”

”Tykkäsi saada 100% huomiota aikuiselta...”

Vastauksista voidaan päätellä, että huoltajat kokevat suurimman hyödyn hevostoinnasta olleen itsetuntoon ja rohkeuteen liittyviä asioita.

5.3 Yhteistyötahojen vastaukset

Yhteistyötahojen kyselylomakkeita toimitettiin e- kyselynä yhteensä 11 kappaletta, vastauksia palautui viisi.

5.3.1 Ajatus asiakkaan ohjaamisesta palvelun piiriin

Yhteistyötahoilta haluttiin selvittää, mistä he alun perin saivat idean ohjata asiakkaan Hevostoiminta Laukin palvelun piiriin. Vastausten perusteella hevostoimintaan ohjataan asiakas helposti oman hevostaustan kautta, mutta hevostoimintaa kohtaan esiintyy myös uteliaisuutta ja halua kokeilla.

”Itsekin hevosihmisiä...”

”...kaveri piiristä on ihmisiä käynyt kyseisen koulutuksen ja tekee hommaa, nähnyt läheltä sen hyvän vaikutuksen.”

”Tiesin Laukin takana olevan henkilön Mira Huhdan entuudestaan ja luotin, että hänen palvelunsa on ammatilliset.”

”Oman työni puolesta käytämme nuorilla paljon sosiaalipedagogista hevostoimintaa.”

”Koska ajattelin sen soveltuvan asiakkaalleni.”

”Halu kokeilla palvelua juuri sille asiakkaalle.”

”Asiakkaan/perheen oma toive.”

Vastauksissa ilmeni, että ajatukseen ohjata asiakas palvelun piiriin vaikutti suurilta osin yhteistyötahon oma kokemus hevosista ja sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta. Hevostoimintaan oli päädytty myös asiakkaan omasta toiveesta, joka kertoo asiakaslähtöisyydestä.

5.3.2 Toiminnalle asetetut tavoitteet yhteistyötahon näkökulmasta

Yhteistyötahoilta kysyttiin, millaisia tavoitteita toiminnalla pyrittiin täyttämään, ovatko tavoitteet täyttyneet ja millä tavoin ne ovat täyttyneet.

Yhteistyötahojen näkökulmasta hevostoiminnalla pyrittiin täyttämään tavoitteita, jotka liittyivät sosiaalisiin taitoihin, tunnetaitoihin, itsetuntoon tai keskittymiskykyyn. Kuitenkin joidenkin kohdalla hevostoiminnan tavoitteena oli myös saada tekemistä päiviin, elämyksellisiä kokemuksia sekä tukihenkilötoimintaa.

”Sisältöä viikkoon, haasteita ja onnistumisia, iloa, hellyyttä eläimille, yhteisössä olemusta, sääntöjen noudattamista, keskittymistä yms.”

”Luottamuksellisen henkilön löytäminen, onnistumiset, kokemukset, rauhoittuminen ja pysähtyminen.”

”Tavoitteeksi asetettiin tunneilmaisun kehittyminen ja itsetunnon kehittyminen.”

”Oma tukihenkilö, jolle voi avautua.”

Kun yhteistyötahoilta kysyttiin, ovatko tavoitteet täyttyneet, kukaan ei vastannut, ettei tavoitteita olisi täytetty ollenkaan. Kaksi viidestä vastaajasta ei ollut kuitenkaan täysin sitä mieltä, että asetettuja tavoitteita oltaisiin täytetty parhaalla mahdollisella tavalla.

”Osaksi – asiakas halusi itse lopettaa toiminnan.”

”Kyllä ja ei. Asiat ovat menneet eteenpäin, tulevaisuus vasta sitten näyttää koko kuvan.”

”Kyllä, jopa hyvinkin henkilökohtaisia ja suuria tavoitteita on saatettu saavuttaa jo lyhyessä ajassa.”

Yhteistyötahoilta haluttiin selvittää myös se, miten he kokevat tavoitteiden täyttyneen. Kysymyksellä oli tarkoitus selvittää, mitä tavoitteita hevostoiminnalla on pystytty täyttämään. Yksi vastanneista ei osannut sanoa ollenkaan, mitä tavoitteita on täytetty. Muissa vastauksissa esiin nousi kuitenkin esiin, että hevostoiminnasta on ollut hyötyä ja sen avulla on saavutettu konkreettisia tavoitteita.

”...pystyy sen ajan olemaan rauhassa ja keskittyy.”

”Luottamuksen rakentuminen on nopeaa kun ollaan pois laitoksesta. Kokeuksia tulee pakostakin kun kyseessä on eläin. Samoin rauhoittuminen on helppoa. Myös itsensä voittaminen on helppoa.”

”Erittäin hyvin.”

5.3.3 Yhteistyötahojen odotukset hevostoiminnan vaikuttavuudesta

Yhteistyötahoilta kysyttiin, ovatko asiakkaan kohdalle asetetut odotukset hevostoiminnan vaikuttavuudesta toteutuneet ja millä tavoin odotusten toteutuminen tulee ilmi. Neljä viidestä vastaajasta kertoi, että odotukset hevostoiminnan vaikuttavuutta kohtaan ovat täyttyneet. Kun kysyttiin, miten odotusten toteutuminen tulee ilmi, tulee esiin asiakkaiden halu käydä hevostoiminnassa ja jatkaa siellä käymistä.

”Kokee onnistumisen iloa odottaa seuraavaa kertaa.”

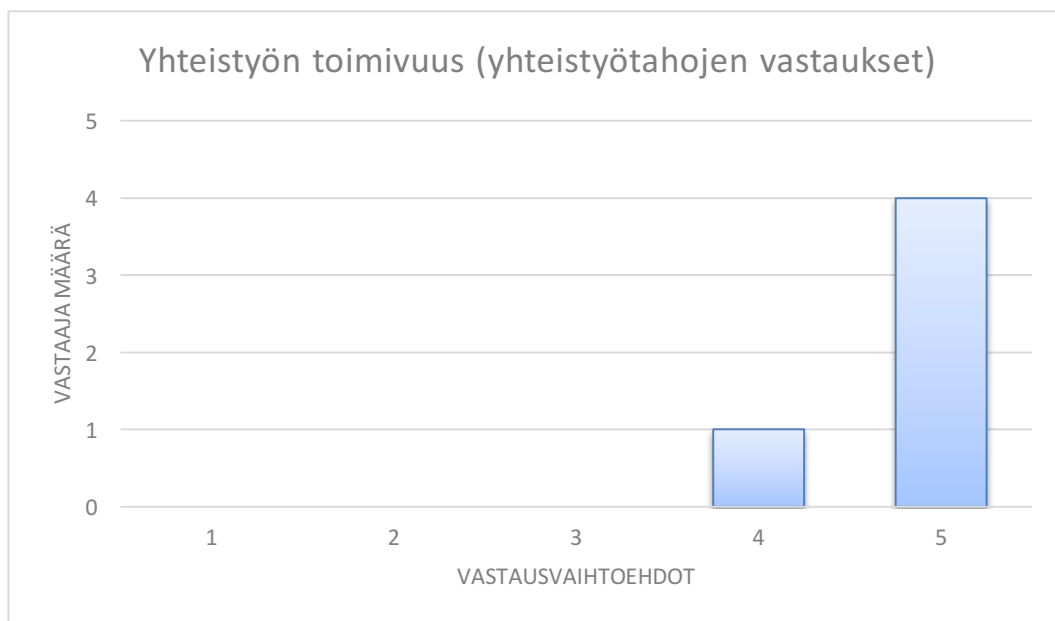
”Asiakkaat ei haluaisi lopettaa toimintaa”

”...nuori on viihtynyt toiminnassa ja selkeästi asiat ovat menneet eteenpäin. Käyntikerrat olivat aina odotettuja.”

Yhteistyötahojen näkökulmasta asiakkaat ovat pääosin selkeästi hyötynneet hevostoiminnasta, saaneet siitä mielekästä tekemistä joka on myös tuonut elämyksiä ja auttaneet heitä saavuttamaan tavoitteensa.

5.3.4 Yhteistyön toimivuus Hevostoiminta Laukin kanssa

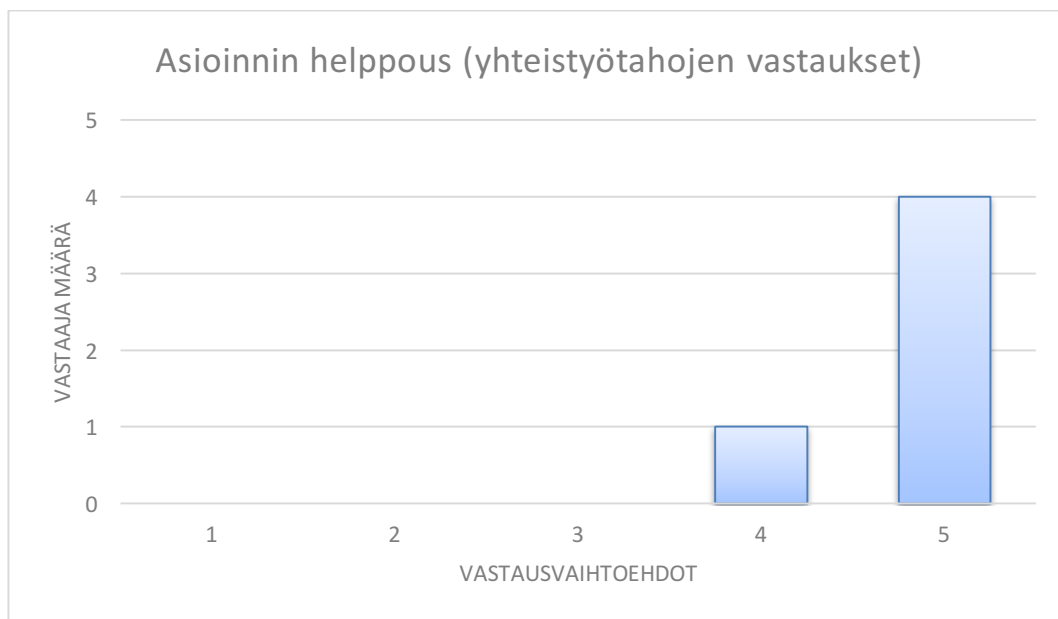
Yhteistyötahoilta haluttiin selvittää, miten heidän mielestään yhteistyö Hevostoiminta Laukin kanssa toimii. (ks. Kuvio 17)

Kuvio 17. Yhteistyön toimivuus (Yhteistyötahojen vastaukset)

Melkein kaikki vastaajat arvioivat yhteistyön toimivuuden parhaalla mahdollisella arviolla. Vastausten perusteella yhteistyö kyseisen palveluntuottajan kanssa toimii hyvin.

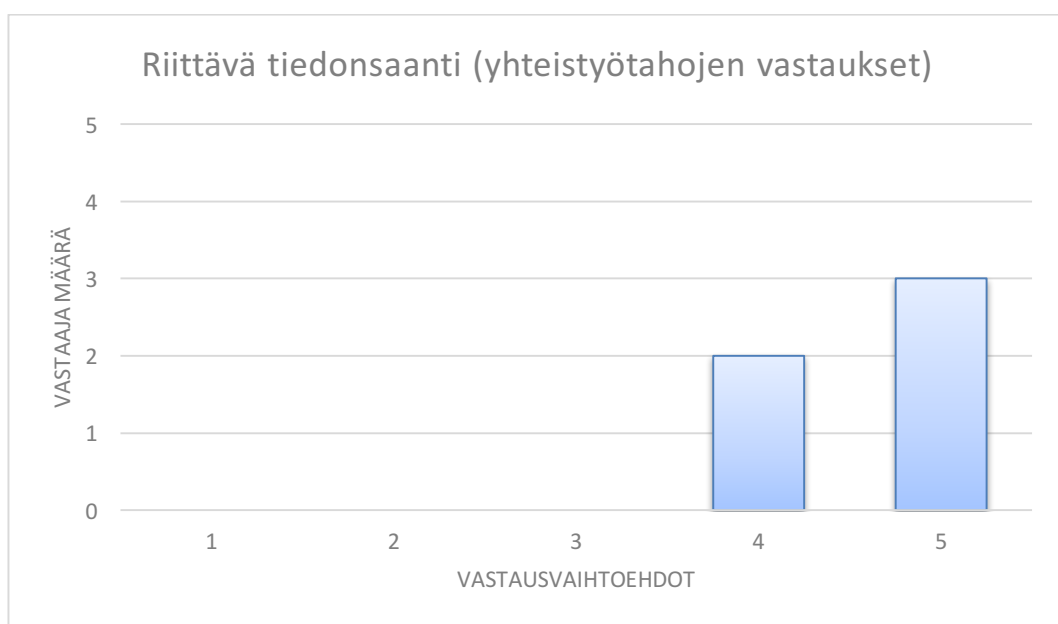
Yhteistyötahoilta kysyttiin myös, kuinka helpoksi he kokevat asioimisen Hevostoiminta Laukin kanssa. (ks. Kuvio 18)

Kuvio 18. Asioiden helppous (Yhteistyötahojen vastaukset)

Vastauksista käy ilmi, että yhteistyötahojen mielestä asiointi on ollut helppoa tai melko helppoa Hevostoiminta Laukin kanssa, sillä kaikki vastaajat arvioivat asioiden helppouden arviolla 4 tai 5. Yhteistyötahojen ja palveluntarjoajan välisen yhteistyön toimivuudella on suuri merkitys yhteistyön jatkuvuudessa.

Yhteistyötahojen mielipide haluttiin selvittää myös siitä, kokevatko he saavansa tarpeeksi tietoa hevostoiminnasta. (ks. Kuvio 19)

Kuvio 19. Riittävä tiedonsaanti (Yhteistyötahojen vastaukset)

Vastauksista voidaan päätellä, että yhteistyötahot ovat pääosin tyytyväisiä saamaansa tietoon, sillä kenenkään vastaus ei ollut alle arvoa 4.

5.3.5 Yhteistyötahojen esiin tuomat kehitysideat

Yhteistyötahoilta haluttiin selvittää myös hevostoiminnan kehityskohteita. Kehityskohteita tiedusteltiin kahdesta osa-alueesta: yleisiä kehitysideoita, jotta hevostoilinnalle asetettuja tavoitteita voitaisiin saavuttaa entistä paremmin sekä kehityskohteita liittyen hevostoiminnasta raportoimiseen.

Kolme viidestä vastaajasta ei osannut sanoa, mitä hevostoiminnassa tulisi kehittää. Kahdelta vastaajalta saatiin ajatuksia toiminnan kehittämistä, liittyen tiedonsaantiin ja tavoitteiden selkeyttämiseen.

”Tiedonsaantiasiat voi hankaloittaa osaltaan tavoitteita.”

”Pilkkoa tavoitteet vielä pienempiin osa-alueisiin, jolloin edistymisen esittäminen kyseiselle nuorelle olisi myös helpompaa.”

Kun haluttiin selvittää yhteistyötahojen mielipidettä hevostoiminnasta raportoimisesta esimerkiksi asiakkaan edistymiseen liittyen, kysyttiin ensin yhteistyötahojen mielipidettä raportoinnista asteikolla 1 (ei ole hyvää) – 5 (on hyvää). Neljä vastanneista vastasi raportoinnin olevan hyvää arviolla 5. Vain yksi vastannut kaipaa raportointiin kehitystä, arviolla 3. (ks. Kuvio 20)

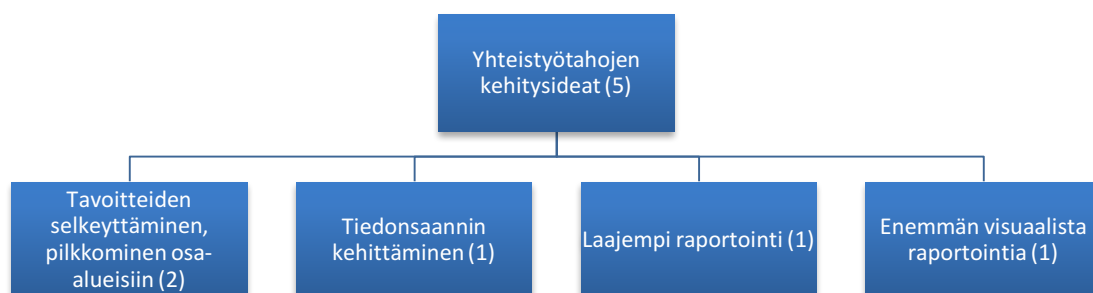
Kuvio 20. Raportoinnin laadukkuus (Yhteistyötahojen vastaukset)

Yhteistyötahoilta haluttiin tiedustella ideoita raportoinnin kehittämiseen, joten kehitysideoita kysyttiin avoimella kysymyksellä. Vaikka edellisessä kysymyksessä neljä vastannutta oli tyytyväisiä raportointiin arviolla 5, esiintyi tarkentavassa avoimessa kysymyksessä enemmän hajontaa. Kaksi vastanneista ei osannut sanoa kehitysideoita ja olivat tyytyväisiä, yksi vastanneista ei osannut kommentoida asiaa ollenkaan ja kaksi vastannutta antoi palautetta raportoinnin kehittämiseen.

”Laajempi raportointi voisi olla hyvä.”

”Osatavoitteet esiin. Itse kaipaisin myös useasti tämänkaltaisiin raportteihin jonkinlaista visuaalista raportointia kirjallisen lisäksi. Sitä kautta asiat usein avautuvat nuorille paremmin.”

Yhteistyötahojen esiin tuomia kehitysideoita on koottu ja selkeytetty avoimien vastausten perusteella kuviossa 21. Ilmaisuja yhteensä 5. (ks. Kuvio 21)

Kuvio 21. Yhteistyötahojen kehitysideat (ilmaisut)

Koska toiminnan kehittäminen on tärkeää, haluttiin yhteistyötahoilta vielä kysyä mielipidettä tai kysynnän tarvetta ryhmämuotoiselle sosiaalipedagogiselle hevostoiminnalle. Ryhmämuotoisessa toiminnassa hevostoiminta tapahtuisi maksimissaan neljän asiakkaan ryhmissä.

”Jollekin kohderyhmälle voisi toimia, yhteisöllistä toimintaa.”

”Hyvä idea, on varmasti tarvetta. Kuljetukselle voi olla osan kohdalla tarvetta, jotta palvelua eniten tarvitsevat saadaan mukaan. Eivät tule, jos kuljettaminen on vanhempien varassa.”

”Olisi erittäin tervetullutta! Ei ole kokemusta.”

Suurin osa vastaajista kertoi, ettei heillä ole kokemusta ryhmämuotoisesta hevostoiminnasta, mutta sille voisi olla kysyntää Vaasan seudulla.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia asiakastyytyväisyyttä ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta Hevostoiminta Laukissa. Tarkoituksena oli saada sekä asiakkaiden, huoltajien että yhteistyötahojen mielipiteitä Hevostoiminta Laukin toiminnasta sekä vastaajien kokemuksia hevostoiminnan vaikuttavuudesta. Johtopäätöksissä esitellään tutkimuksessa esiin nousseet keskeisimmät tulokset.

Tutkimustulokset osoittivat, että hevostoiminta yleisesti koetaan hyvänä asiana. Tuloksien positiivisuus ei yllättänyt, sillä uskoimme, että hevostoimintaan hakeutuvat sellaiset asiakkaat, jotka ovat toiminnasta valmiiksi kiinnostuneita ja ovat halukkaita siellä käymään sekä uskovat sen vaikuttavuuteen. Kaikki asiakkaat ovat kokeneet olonsa turvalliseksi hevostoiminnassa, joka on tärkeää sen mielekkyyden ja vaikuttavuuden kannalta.

Tutkimustuloksista voidaan nähdä, että Hevostoiminta Laukin asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä toimintaan: kun esimerkiksi hevostoiminnassa käyneiltä lapsilta kysyttiin hevostoiminnan epämieluisia asioita, niitä ei noussut esiin yhtäkään. Kysyttäessä yhteistyötahon mielipidettä esimerkiksi asioinnin helppoudesta tai yhteistyön toimivuudesta, ei esiin noussut puutteita ja arviot olivat hyviä. Tutkimustuloksista ei missään kohtaa minkään vastaajaryhmän kohdalla nouse esiin hälyttäviä puutteita tai vakavaa tyytymättömyyttä Hevostoiminta Laukin toimintaa kohtaan, vaan esimerkiksi huoltajien keskuudessa esiin noussut vähäinen tyytymättömyys oli enemmänkin riippuvainen siitä, kokivatko huoltajat ylipäättään hevostoiminnan olevan sopiva kuntoutusmuoto heidän lapselleen.

Vastausten perusteella voidaan päätellä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan olevan vaikuttavuudeltaan melko hyvää. Tutkimustulokset kertovat, että asiakkaiden itsensä mukaan sosiaalipedagogisella hevostoiminnalla on positiivinen vaikutus mielialaan ja itsetuntoon liittyviin asioihin. Asiakkaiden vastaukset olivat kaikki melko positiivisia, eikä kukaan asiakkaista ollut hevostoiminnan vaikuttavuuteen suoranaisesti tyytymätön. Huoltajat arvioivat, että hevostoiminnalla on paras vaikuttavuus mielialaan ja itseluottamukseen, joka kulkee samassa linjassa asiakkaiden vastausten kanssa.

Tutkimuksessa selvitettiin sekä huoltajilta että asiakkailta heidän kokemuksiaan hevostoiminnasta ennen toimintaa ja sen jälkeen. Huoltajilla oli lisäksi kysymys siitä, miten he ajattelevat lapsensa kokevan hevostoiminnan. Huoltajien omat ajatukset hevostoiminnasta ennen sen aloittamista olivat positiivisia, monet kokivat toiminnan asioiden harjoitteluna tai hevosten kanssa toimimisena. Huoltajien toiminnan jälkeiset ajatukset olivat myös enimmäkseen positiivisia ja he kokivat kuntoutusmuodon hyvänä tapana ratkaista ongelmia.

Huoltajien ajatukset siitä, miten heidän lapsensa kokevat toiminnan ennen sen aloittamista olivat melko samanlaisia, kuin asiakkaiden vastaukset toiminnasta ennen sen aloittamista. Asiakkaat nostivat esille jännityksen, ratsastuksen, innostuksen, uuden oppimisen sekä epätietoisuuden. Vanhemmat taas toivat esille lapsen jännityksen sekä kiinnostuksen hevosia kohtaan. Voidaan todeta, että vastaukset puoltavat ajatustamme siitä, että toimintaan hakeutuvat jo valmiiksi asiakkaat, jotka ovat kiinnostuneita toiminnasta tai uskovat sen vaikuttavuuteen.

Avoimissa vastauksissa sekä asiakkaat että huoltajat toivat esille sitä, että hevostoiminta on kehittänyt rohkeutta. Eniten hajontaa esiintyi huoltajien vastauksissa toiminnan vaikuttavuutta arvioidessa. Kysyttäessä huoltajilta lapsen sosiaalisten taitojen kehittymisestä tai lapsen omien vahvuuksien tunnistamisesta, tuli vastauksena myös heikoin mahdollinen arvio. Asiakkaat itse kuitenkin kokivat, että he olivat oppineet hevostoiminnassa tunnistamaan omia vahvuuksiaan: asiakkaiden ja huoltajien vastaukset eivät tässä kohdanneet.

Johtopäätöksiä tehdessä on tärkeää muistaa asiakkaiden yksilöllisyys. Tutkimustuloksista ilmeni joissakin vastauksissa myös se, että hevostoiminta ei yksinkertaisesti ollut kyseiselle asiakkaalle sopiva kuntoutusmuoto.

Toiminnan kehittäminen on tärkeässä osassa toiminnan jatkuvuuden sekä mielekkyyden osalta. Yhteistyötahoilta haluttiin selvittää miten he kokevat raportoinnin palveluntarjoajan kanssa, yhteistyötahot olivat tyytyväisiä raportoinnin tilaan, vaikka kehitysideoitakin esiintyi. Raportoinnissa toivottiin esimerkiksi osatavoitteiden esiin tuomista sekä visuaalisia kuvioita tekstin tueksi, jotta asiakkaiden olisi

helpompi ymmärtää esiintuotuja asioita. Hevostoiminta Laukki halusi selvittää yhteistyötahojen ajatuksia ryhmämuotoisesta hevostoiminnasta ja sen tarpeesta. Vastauksista kävi ilmi, että toiminta olisi tervetullutta ja voisi heidän mielestään sopia joillekin asiakkaille. Erästä vastauksesta kävi ilmi, että kuljetuksen järjestäminen toimintaan voisi tuoda enemmän asiakkaita palvelun piiriin.

Asiakkaiden kohdalla kehitysideat liittyivät itse hevosten kanssa toimimiseen sekä hevosista oppimiseen. Vastauksista ilmeni myös hevosharrastuksen jatkuminen hevostoimintajakson jälkeenkin, joten voidaan päätellä, että hevosten kanssa toimiminen on ollut mielekästä asiakkaille.

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että yhteistyötahojen laatimiin tavoitteisiin oltiin päästy monessa asiakasprosessissa. Huoltajien ajatukset hevostoiminnasta lapsen näkökulmasta eivät juurikaan poikenneet asiakkaan omista ajatuksista sekä ennen hevostoiminnan aloittamista, että hevostoiminnan alettua. On tärkeää, että kuntoutujalla sekä hänen lähipiirillään on motivaatiota toiminnan ylläpitämiseen ja että heidän ajatuksensa toiminnasta kohtaavat mahdollisimman hyvin, sillä näin kuntoutujaa on helpompi tukea kuntoutumisprosessissa, kun lähtökohdat ja ajatukset toiminnasta ovat samankaltaiset.

7 POHDINTA

Tässä luvussa pohdimme opinnäytetyön tekemistä prosessina sekä sitä, mitä opimme opinnäytetyötä tehdessämme. Valitsimme tutkimuksen aiheeksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan, sillä meillä kummallakin on kiinnostusta aihetta kohtaan ja toive harjoittaa sitä myös itse tulevaisuudessa. Löysimme koulun Moodlesta opinnäytetyöidean, joka oli sosiaalipedagogisen hevostoiminnan asiakastytyväisyyskysely yhteistyössä Hevostoiminta Laukin kanssa. Tapasimme Hevostoiminta Laukin omistajan Mira Huhdan kanssa ensimmäisen kerran keväällä 2018. Tapauksessa Huhta toi esille tarpeen asiakastytyväisyyden selvittämisen lisäksi myös tarpeen selvittää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta. Kävimme tutustumassa myös Stall Långvikiin, jossa Hevostoiminta Laukki toimii.

Tämän jälkeen aloitimme syksyllä 2018 varsinaisen opinnäytetyön prosessin tekemällä tutkimussuunnitelman, kyselylomakkeet sekä hakemalla tutkimusluvut sekä Hevostoiminta Laukilta että Vaasan kaupungilta.

Teimme kyselylomakkeita yhteistyössä ohjaavan opettajan sekä Hevostoiminta Laukin omistajan kanssa. Jälkikäteen ajateltuna kyselylomakkeita olisi voinut selkeyttää enemmän, sillä vastausten purkaminen ja analysointi oli melko työlästä sekä huomasimme, että kysymykset välillä ns. ”toistivat itseään.” Huomasimme myös analysointivaiheessa, ettemme olleet lisänneet huoltajien kyselyihin ollenkaan kysymystä kehitysideoista- ja toiveista. Kyselylomakkeet toimitettiin vuoden 2018 loppussa.

Opinnäytetyö eteni aikataulussa. Asetimme takarajaksi kyselyjen palautumiselle tammi-helmikuun taitteen 2019. Hevostoiminta Laukin asiakasmäärä on melko pieni, joten emme odottaneetkaan paljoa vastauksia. Olisimme kuitenkin toivoneet vastauksien määrän olleen edes vähän suurempi.

Koska haluaisimme tulevaisuudessa harjoittaa itse sosiaalipedagogista hevostoimintaa, opinnäytetyöstä on ollut valtavasti hyötyä. Olemme saaneet tietoa sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta sekä olemme päässeet tutustumaan työhön käytännössä.

Opinnäytetyön prosessina oli oikeastaan juuri sellainen kuin oletimme sen olevan. Molemmat meistä omasi hyvän perustiedon aiheeseen liittyen, joka antoi hyvät lähtökohdat tutkimukseen. Teoreettista viitekehystä oli kuitenkin hieman haastava rakentaa aiheen ympärille, sillä sosiaalipedagoginen hevostoiminta aiheena on melko tuore, eikä siitä ole tehty kovinkaan paljon kirjallisuutta tai tutkimuksia verrattuna esimerkiksi ratsastusterapiaan.

Tutkimustamme voidaan pitää siinä mielessä luotettavana ja pätevänä, että tutkimus tehtiin perusteellisesti ja suunnitelmallisesti, jokainen vaihe huomioon ottaen. Koska tutkimus tehtiin huolellisesti ja ajatuksella, uskomme että tutkimuksesta tuli tulosten ja päätelmien osalta validi. Koska tutkimus toteutettiin yhden, melko pienen yrityksen asiakkaille ja tutkimukseen vastanneiden määrä oli myös melko vähäinen, ei tätä tutkimusta voida pitää validina, jos halutaan tarkastella sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tai jopa sosiaalisen kuntoutuksen vaikuttavuutta laajemmassa mittakaavassa.

Tutkimusprosessissa meille tärkeää oli tutkimuksen eettisyys. Tutkimuksen eettisyys otettiin huomioon jokaisessa vaiheessa. Käytännössä varmistimme tutkimuksen eettisyyttä muun muassa anomalla tutkimusluvat asianmukaisesti ennen tutkimuksen käynnistämistä. Tutkimuksessa säilytettiin myös vastaajien anonymiteetti, sillä vastaaminen tapahtui nimettömästi. Kyselyissä itsessään ei kysytty mitään sellaista, mistä vastaajan voisi suoraan tunnistaa. Ainoa kohta, missä vastaajasta saatiin saada henkilöllisyyteen liittyvää tietoa selville, oli asiakkaiden huoltajille lähetetty saatekirje, jossa huoltaja allekirjoituksellaan antoi luvan alaikäisen lapsen osallistua kyselyyn. Koimme kuitenkin, että tämä allekirjoituksella annettu suostumus lisäsi tutkimuksen validiutta.

Jos toteuttaisimme tämän tutkimuksen uudelleen, varaisimme tutkimuksen tekoon enemmän aikaa, jotta olisi mahdollista tehdä myös uusintakysely esimerkiksi puolen vuoden jälkeen ensimmäisistä kyselyistä. Näin saisimme tietoa myös vastaajien ajatuksista toiminnasta sillä hetkellä ja vielä enemmän jälkikäteen. Opinnäytetyön myötä näkemyksemme on laajentunut sosiaalipedagogisen hevostoiminnan merkit-

tävydestä osana sosiaalista kuntoutusta. Opinnäytetyön tekeminen parityöskentelynä oli meille heti itsestään selvää, saimme työhön toisiltamme paljon erilaisia lähestymistapoja aiheeseen sekä tukea pulmatilanteissa ja niiden selvittelyssä.

Pohdimme miten tutkimusta voisi jatkaa jatkotutkimuksen merkeissä ja mieleemme tuli, että tutkimuksen voisi uusia vuoden tai kahden kuluttua toiminnan lopettamisesta, jotta saisi ajankohtaisen tiedon siitä, miten asiakas kokee hevostoiminnan vaikuttaneen häneen pitkällä aikavälillä ja onko toiminta auttanut häntä konkreettisesti. Tutkimuksen voisi toteuttaa myös laajempaan, esimerkiksi koko Pohjanmaan alueella, jossa tutkimus toistettaisiin isommalla asiakasmäärällä. Näin tutkimuksen luotettavuus kasvaisi ja sen toistettavuus voisi tuoda jatkossa enemmän toisiinsa verrannollisia vastauksia.

Lisäksi asiakastytyväisyyskyselyitä voidaan jatkossa toistaa säännöllisesti, jotta voidaan seurata asiakastytyvyyden kehittymistä. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuudesta voitaisi tehdä jatkotutkimusta keskittyen eri ikäryhmiin tai eri lähtökohtiin/tavoitteisiin: kysymykset voitaisiin kohdistaa vielä tarkemmin ja saataisiin mielipiteitä toiminnan vaikuttavuudesta vielä selvemmin. Jatkotutkimuksena voisi olla myös esimerkiksi yksittäisen asiakkaan kuntoutumisprosessi, mikäli asiakasta pääsisi seuraamaan pitkällä aikavälillä. Asiakastytyväisyyskyselyiden perusteella voidaan tehdä myös sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kehittämiprojekti, joka voidaan toteuttaa vaikka toiminnallisena opinnäytetyönä.

LÄHTEET

- Ahonen, L. 2017. Haastavat kasvatustilanteet: lämpimän vuorovaikutuksen käsikirja. PS-kustannus. Jyväskylä.
- Anundi, E., Juusola, M. & Suomi, A. 2016. Vihreä hoiva ja voima. Artemia.
- Arponen, M. 2012. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta asiakkaiden kokemana. Opinnäytetyö. Sosiaali- ja terveysalan johtamisen ja kehittämisen ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Savonia ammattikorkeakoulu.
- Dahler-Larsen, P. 2005. Vaikuttavuuden arviointi. Viitattu 23.9.2018. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77071/vaikuttavuuden_arv.pdf
- Green Care Finland a. 2019. Rauhoittava vaikutus. Viitattu 17.1.2019. <http://www.gcfinland.fi/green-care-/vaikuttavuus/luonto-sote-palveluissa/elain-rauhoiittaa-lasnaololla/>
- Green Care Finland b. 2019. Eläinavusteinen kuntoutus. Viitattu 17.1.2019. <http://www.gcfinland.fi/green-care-/vaikuttavuus/luonto-sote-palveluissa/elainavusteinen-kuntoutus/>
- Haimi, T. & Kahilainen, J. 2012. Sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen historiaa Suomessa. Viitattu 9.9.2018. https://kuntoutusportti.fi/files/attachments/kuntoutus-lehden_artikkelit/2012/haimi-ja-kahilainen.pdf
- Hevostoiminta Laukki. 2018 a. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta. Viitattu 10.9.2018. <http://www.laukki.fi/Palvelut/sosiaalipedagoginen-hevostoiminta/>
- Hevostoiminta Laukki. 2018 b. Yritys. Viitattu 10.9.2018. <http://www.laukki.fi/yritys/>
- Hevostoiminta Laukki. 2018 c. Toimintaympäristö. Viitattu 10.9.2018. <http://www.laukki.fi/toimintaymparisto/>
- Huhta, M. 2019. Yrittäjä. Hevostoiminta Laukki. Haastattelu. 10.1.2019.
- Hämäläinen, J. 2007. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. 169- 200. Nivala, E. & Saastamoinen, M. Nuorisokasvatuksen teoria- perusteita ja puheenvuoroja. Tampereen yliopistopaino Oy. Tampere.
- Ikäheimo, K. 2013. Eläimen ja ihmisen suhde. Teoksessa Karvaterapiaa – Eläinavusteinen työskentely Suomessa. 5-6. Toim. Ikäheimo, K. Solution Models House. Helsinki.
- Ilmarinen, K., Kirveenummi, A., Soini, K. & Yli-Viikari, A. 2011. Green Care sosiaalisena innovaationa suomalaisessa palvelujärjestelmässä, 320-323. Viitattu 18.1.2019.

- Juusola, M. 2017. Sosiaalisten taitojen ohjaajan opas 1. Koulutuskeskus Artemia.
- Järvinen, K., Mikkola, P. & Nivalainen, V. 2015. Oletko sä meidän kaa? Näkökulmia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen varhaiskasvatuksessa. Pedatieto Oy. Helsinki.
- Kane, S. 2009. What is Equine-Assisted Therapy? Viitattu 25.1.2019. <https://www.elementsbehavioralhealth.com/addiction-recovery/what-is-equine-assisted-therapy/>
- Kela 2018. Eläinavusteisen terapia. Viitattu 8.3.2019. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/236987/Tyopapereita140.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kettunen, R., Kähäri-Wiik, K., Vuori-Kemilä, A. & Ihalainen, J. Kuntoutumisen mahdollisuudet. Sanoma Pro Oy. Helsinki.
- Kuntoutusportti 2016. Sosiaalinen kuntoutus. Viitattu 14.8.2018. <https://kuntoutusportti.fi/kuntoutujalle/kuntoutuksen-jaottelut/sosiaalinen-kuntoutus>
- L1301/2014. Sosiaalihuoltolaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 25.1.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301#Pidp447544128>
- L13.4.2007/417. Lastensuojelulaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 25.1.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#L7>
- Laukkanen, S. 2013. Eläinten läheisyys tunne-elämämme säätelykeinona. Teoksessa Karvaterapiaa – Eläinavusteinen työskentely Suomessa. 22. Toim. Ikäheimo, K. Solution Models House. Helsinki.
- Leino, L. 2011. Sosiaalisen näkökulman väistämättömyys lääkinnällisessä kuntoutuksessa: Regressiosta, motivaatiosta ja kuulluksi tulemisesta. Teoksessa Kuntoutus kanssamme, 99-100. Toim. Karjalainen, V. & Vilkkumaa, I. Jyväskylä. Bookwell Oy.
- Levinson, B. 1996. Pet-oriented child psychotherapy. LTD, Illinois, U.S.A.
- Mahkonen, S. 2003. Lastensuojeluilmoitus. Edita Publishing Oy. Jyväskylä.
- Nivala, E. & Ryytänen, S. Sosiaalipedagoginen viitekehys sosiaalialan työssä. Teoksessa Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet, 75-92. Toim. Hoikkala, T. & Kuivakangas, J. Nuorisotutkimusseura ry.
- Omavalvontasuunnitelma. 2016. Hevostoiminta Laukki.
- Orava, J. 2010. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan päämäärät ja toteutus hevostoiminnan ohjaajien kuvaamana. Pro Gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Peda net 2019. Kuntoutus on prosessi. Viitattu 10.3.2019. <https://peda.net/edufutura/ko/professional/kuntoutusprosessi/mip>

Rostila, I. 2001. Tavoitelähtöinen sosiaalityö: Voimavarakeskeinen ongelmaratkaisun perusteet. SoPhi 61. Jyväskylä.

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006 a. Sisällönanalyysi. Viitattu 9.3.2019. https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006 b. Teemoittelu. Viitattu 9.3.2019. https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006 c. Validiteetti. Viitattu 18.3.2019. https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_1.html

Salovuori, T. 2014. Luonto kuntoutumisen tukena. Mediapinta.

Sosiaalipedagogiikka. 2018 a. Sosiaalipedagogiikka. Viitattu 10.12.2018. <http://www.sosiaalipedagogiikka.fi/sosiaalipedagogiikka/>

Sosiaalipedagogiikka. 2018 b. Työelämä. Viitattu 12.12.2018. <http://www.sosiaalipedagogiikka.fi/tyoelama/>

Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry. 2015 a. Vuosien varrelta poimittua. Viitattu 24.1.2019. <https://www.hevostoiminta.net/27>

Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry. 2015 b. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta. Viitattu 10.9.2018. <https://www.hevostoiminta.net/10>

Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry. 2015 c. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta avaa ovia osallisuuteen. Viitattu 16.1.2019. <https://www.hevostoiminta.net/21>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2019. Kuntoutus. Viitattu 20.2.2019. <https://stm.fi/sotepalvelut/kuntoutus>

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. 2017. Sosiaalinen kuntoutus käytännössä. Viitattu 12.12.2018. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosku/sosiaalinen-kuntoutus/kuntakysely/kaytanto>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). Viitattu 9.3.2019. <https://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto>

Zane, T. 2010. Consumer corner: A horse of a different color: A review of the effectiveness of hippotherapy. *Science in Autism Treatment* 7(4), 1-2. Viitattu 23.1.2019. <https://asatonline.org/research-treatment/resources/topical-articles/a-horse-of-a-different-color-a-review-of-the-effectiveness-of-hippotherapy/>

LIITE 1. Saatekirje vanhemmille

SAATEKIRJE 3.11.2018

Hei!

Olemme kaksi sosionomiopiskelijaa Vaasan ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuudesta yhteistyössä Hevostoiminta Laukin kanssa. Kysely on täysin nimetön ja luottamuksellinen.

Valmis työ julkaistaan Theseus-tietokannassa sen valmistuttua keväällä 2019. Opinnäytetyön ohjaajana toimii Vaasan ammattikorkeakoulusta Ahti Nyman. Opinnäytetyötä varten kerätty aineisto tuhoetaan heti kun sitä ei enää tarvita opinnäytetyön tekemiseen.

Toivoisimme saavamme ison vastausprosentin myös lasten ja nuorten keskuudessa. Vastauksista saatavat tulokset ovat ensiarvoisen tärkeitä sekä opinnäytetyötä että sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kehittämisen kannalta.

Toivoisimme, että saisimme suostumuksenne myös alle 18 vuotiaan lapsenne vastaamisesta kyselyyn. Palauttakaa tämän saatekirjeen alaosassa oleva suostumusky-sely täytetyn vastauslomakkeen mukana.

Ystävällisin terveisin,

Julia Heinonen & Sanni Katila

ALLE 18-VUOTIAS LAPSENI SAA OSALLISTUA KYSELYYN

[] Kyllä, alle 18-vuotias lapseni saa osallistua kyselyyn koskien sosiaalipedago-gisen hevostoiminnan vaikuttavuutta.

Allekirjoitus _____

LIITE 2. Asiakkaiden kysymykset

Kysymykset nuorille:

Ikä:

Näin ajattelin hevostoiminnasta ennen sen aloittamista:

Olen kokenut oloni turvalliseksi hevostoiminnassa:*olen kokenut**en ole kokenut****Mielialani on ollut tallipäivinä parempi kuin muina päivinä:****on ollut**ei ole ollut****Olen oppinut hevostoiminnassa tunnistamaan omia vahvuksiani:****olen oppinut**en ole oppinut****Tällaisia vahvuuksia olen itsessäni tunnistanut:***

Itseluottamukseni on kehittynyt hevostoiminnassa :*on kehittynyt**ei ole kehittynyt*

Rentoutumistaitoni ovat kehittyneet hevostoiminnassa:

ovat kehittyneet

eivät ole kehittyneet

Tallilla oppimistani asioista on ollut hyötyä muuallakin kuin tallilla:

on ollut

ei ole ollut

Tällaisissa tilanteissa olen huomannut olevan hyötyä tallilla oppimistani asioista:

Näin ajattelen hevostoiminnasta nyt:

Tällaisia asioita en haluaisi hevostoiminnassa tehdä (nämä asiat hevostoiminnassa ovat ikäviä ja tekevät minut surulliseksi :

Tällaisia asioita haluaisin tehdä hevostoiminnassa:

Mitä hyötyä hevostoiminnasta on ollut minulle/ millaisia vaikutuksia hevostoiminnalla on ollut hyvinvointiini:

Hevostoiminta Laukki saa hyödyntää tätä vastausta nimettömänä markkinoinnissaan (esim. Julkaista internet-kotisivuilla)

Hevostoiminta Laukki ei saa julkaista vastaustani tähän kysymykseen

LIITE 3. Vanhempien kysymykset

Kysymykset huoltajille/ vanhemmille

Näin ajattelin hevostoiminnasta ennen sen aloittamista:

Näin koen lapseni ajatelleen hevostoiminnasta ennen sen aloittamista:

Mitä tavoitteita toiminnalla lähdettiin täyttämään sinun näkökulmastasi:

Lapsen mieliala on ollut tallipäivinä parempi kuin muina päivinä:*1 ei ole ollut positiivisempi 2.....3.....4.....5 on ollut positiivisempi****Hevostoiminta on opettanut lasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan:****1 ei ole opettanut 2.....3.....4.....5 on opettanut****Millaisia vahvuuksia olet tunnistanut lapsessasi toiminnan myötä:***

Hevostoiminta on kehittänyt lapsen itseluottamusta:*1 ei ole kehittänyt 2.....3.....4.....5 on kehittänyt*

Lapsen rentoutumistaidot ovat kehittyneet hevostoiminnassa:

1 eivät ole kehittyneet 2.....3.....4.....5 ovat kehittyneet

Näin ajattelen hevostoiminnasta nyt:

Näin koen lapseni ajattelevan hevostoiminnasta nyt:

Hevostoiminnalla on ollut vaikutusta lapsen sosiaalisiin taitoihin, tallilla opitut asiat ovat olleet hyödyksi myös tallin ulkopuolellakin:

1 ei ole ollut vaikutusta 2.....3.....4.....5 on ollut paljon vaikutusta

Mitä vaikutuksia/ missä tilanteessa vaikutukset tulevat esille:

Ovatko hevostoiminnan alussa asetetut tavoitteet toteutuneet tähän mennessä:

1 eivät ole toteutuneet 2.....3.....4.....5 ovat toteutuneet

Mitä hyötyä hevostoiminnasta on ollut lapselle/ millaisia vaikutuksia hevostoiminnalla on ollut lapsen hyvinvointiin:

Hevostoiminta Laukki saa hyödyntää tätä vastausta nimettömänä markkinoinnissaan (esim. julkaista internet-kotisivuilla)

Hevostoiminta Laukki ei saa julkaista vastaustani nimettömänä markkinoinnissaan

LIITE 4. Yhteistyötahojen kysymykset

Teemme opinnäytetyötä sosiaalipedagogisen hevostoiminan vaikuttavuudesta. Toivoisimme, että vastaisitte kyselyyn tutkimuksen onnistumisen takaamiseksi.

Kysymykset yhteistyötaholle:

Mitä sait ajatuksen ohjata asiakkaan juuri kyseisen palvelun piiriin ?

Millaisia tavoitteita toiminnalle asetettiin ?

Onko hevostoiminnalle asetetut tavoitteet mahdollisesti täyttyneet asiakkaan kohdalla ?

Miten tavoitteet ovat täyttyneet ?

Ovatko odotukset hevostoiminnan vaikuttavuutta kohtaan täyttyneet asiakkaan kohdalla ?

Miten odotukset ovat täyttyneet ?

Mitä mielestäsi tulisi kehittää tai parantaa tavoitteiden täyttymiseksi ?

Oletko saanut tietoa riittävästi hevostoiminnasta ?:

1 en ole saanut 2.....3.....4.....5 olen saanut

Onko asiointi ollut helppoa ?

1 ei 2.....3.....4.....5 kyllä

Miten yhteistyö Hevostoiminta Laukin kanssa toimii ?

1 huonosti 2.....3.....4.....5 todella hyvin

Onko raportointi hevostoiminnasta hyvää ?

1 ei 2.....3.....4.....5 kyllä

Mitä raportoinnissa voisi kehittää ?

Mitä ajatuksia sinulla on ryhmätoiminnasta (max 4 henkeä) sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa ?
